

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

**ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**“Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ”**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑΣ:
ΙΣΙΔΩΡΑΣ ΣΙΑΝΑ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΟΥΡΑΝΙΑ ΝΟΤΤΑ**

Θεσσαλονίκη 2009

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα με το οποίο θα ασχοληθεί η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι: «Η συμβολή του κλάδου τροφίμων και ποτών στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας».

Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει τη σπουδαιότητα του συγκεκριμένου κλάδου για την οικονομία της Ελλάδος παρουσιάζοντας αρχικά το σύστημα ταξινόμησης των οργανισμών βάσει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Στατιστικής Ταξινόμησης «NACE». Στη συνέχεια παρουσιάζεται το μέγεθος της οικονομίας μέσω της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας, του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής και της Προστιθέμενης Αξίας. Εξετάζεται επίσης η παραγωγή του κλάδου τροφίμων και ποτών μέσω του Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής και των τιμών του καθώς και βάσει της παραγωγής, πώλησης και αξίας κάποιων βιομηχανικών προϊόντων ενώ επίσης γίνεται και μια κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών. Τέλος, εξετάζονται οι εισαγωγές και εξαγωγές του κλάδου, η απασχόληση και οι απολαβές των εργαζομένων σε αυτόν καθώς επίσης και οι κυριότερες εταιρείες του που άντεξαν στο πέρασμα των χρόνων.

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού, έγινε συγκέντρωση υλικού από διάφορες πανεπιστημιακές και μη βιβλιοθήκες, το διαδίκτυο και ενώσεις εξαγωγέων. Μετά από προσεχτική μελέτη του υλικού αυτού αλλά και συναφών με το αντικείμενο εργασιών, υπό την καθοδήγηση της επιβλέπουσας καθηγήτριας κυρίας Νόττα Ουρανίας έγινε η συγγραφή της παρούσας εργασίας.

Όπως προκύπτει από την ολοκλήρωση της προσπάθειας αυτής, παρά τις όποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει ο κλάδος των τροφίμων και ποτών, καταφέρνει όχι απλά να διατηρείται και να αναπτύσσεται αλλά και να αποτελεί την κινητήριο δύναμη της ελληνικής οικονομίας.

Ωστόσο, αξίζει να αναφερθεί, πως πρόκειται για έναν κλάδο που διαρκώς παραμένει στο προσκήνιο και πάντα θα αποτελεί αντικείμενο εξέτασης και έρευνας.

Λέξεις κλειδιά

Τρόφιμα – ποτά – ελληνική οικονομία- βιομηχανία- εξαγωγές – εισαγωγές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ.....	6
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1.2 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ.....	11
2.1 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	11
2.2 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ.....	11
2.3 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ.....	13
2.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ.....	15
3.1 Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	15
3.1.1 Τιμές του ΔΒΠ.....	16
3.2 ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΠΩΛΗΣΗ & ΑΞΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	17
3.3 ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	20
3.4 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ.....	23
3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	24
Κεφάλαιο 4. ΕΞΑΓΩΓΕΣ – ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ.....	26
4.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	26
4.2 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ	27
4.2.1 Ελληνικές εισαγωγές τροφίμων – ποτών	29
4.2.2 Χώρες εισαγωγής τροφίμων – ποτών	31
4.3 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.....	32
4.3.1 Ελληνικές εξαγωγές τροφίμων – ποτών.....	32
4.3.2 Χώρες εξαγωγής ελληνικών τροφίμων – ποτών	37
4.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΑΠΟΛΑΒΕΣ.....	39
5.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	39
5.1.1 Αριθμός καταστημάτων.....	39
5.1.2 Αριθμός απασχολουμένων – Μισθωτοί & Ημερομίσθιοι.....	40
5.1.3 Σύνολο αμοιβών – Μισθοί & Ημερομίσθια	42
5.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ.....	47
6.1 ΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΕΞΑΝ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ.....	47
6.2 ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ.....	49
6.2.1 Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες του κλάδου βάσει συνόλου του ενεργητικού τους.....	49
6.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	50
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	51
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	53
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	55
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.....	56
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	57
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.....	57
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	58
Παράρτημα 3 ^{ου} κεφαλαίου.....	59
Παράρτημα 6 ^{ου} κεφαλαίου.....	66

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι «Η συμβολή του κλάδου τροφίμων και ποτών στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας» και η συγγραφή της πραγματοποιήθηκε μετά από προσεχτική μελέτη στοιχείων που συγκεντρώθηκαν κυρίως από διάφορες βιβλιοθήκες και το διαδίκτυο.

Συνολικά περιλαμβάνει επτά κεφάλαια που έχουν να κάνουν με την ταξινόμηση των οργανισμών, το μέγεθος της βιομηχανίας, την παραγωγή, τις εξαγωγές και εισαγωγές του κλάδου, την απασχόληση εργατικού δυναμικού και τις απολαβές του καθώς και κάποιες από τις σημαντικότερες εταιρείες του, ενώ ολοκληρώνεται με το κεφάλαιο των συμπερασμάτων.

Αναλυτικά, στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ταξινόμηση των οργανισμών βάση NACE που αποτελεί το Ευρωπαϊκό Σύστημα Στατιστικής Ταξινόμησης και καταρτίστηκε για πρώτη φορά από τη Eurostat, την Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το 1970 ενώ αναφέρονται επίσης και οι αναθεωρήσεις της με τελευταία αυτή που πραγματοποιήθηκε το 2001.

Το δεύτερο κεφάλαιο πραγματεύεται το μέγεθος της βιομηχανίας εξετάζοντας αρχικά την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και στη συνέχεια το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ενώ κλείνει εξετάζοντας παράλληλα την ακαθάριστη αξία παραγωγής και την προστιθέμενη αξία παραγωγής.

Στο τρίτο κατά σειρά κεφάλαιο, εξετάζεται η παραγωγή του κλάδου τροφίμων και ποτών μέσα από το Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής. Ο εν λόγω Δείκτης, καταρτίστηκε για πρώτη φορά το 1928 από το Ανώτατο Οικονομικό Συμβούλιο ενώ από το 1959 καταρτίζεται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΣΥΕ). Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τιμές του για το διάστημα 1997 – 2003. Ακολουθώς, αναφέρονται στοιχεία για την παραγωγή, πώληση και αξία κάποιων εκ των σημαντικότερων βιομηχανικών προϊόντων του κλάδου. Επίσης, γίνεται παρουσίαση της κλαδικής κατανομής των πωλήσεων της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών που για να γίνει πιο κατανοητή παρουσιάζεται και με γραφήματα της μορφής «πίτα» ενώ το κεφάλαιο αυτό ολοκληρώνεται με ανάλυση της ακαθάριστης αξίας παραγωγής και της προστιθέμενης αξίας.

Το τέταρτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας ασχολείται με τις εξαγωγές και τις εισαγωγές. Γίνεται μια γενική αναφορά και ακολουθούν οικονομικά στοιχεία τόσο για το σύνολο της βιομηχανίας όσο και αποκλειστικά για τον κλάδο

τροφίμων και ποτών βάση της αναθεωρημένης Τυποποιημένης Ταξινόμησης Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) ενώ επίσης, υπάρχουν στοιχεία που προέρχονται από το Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ).

Στο κεφάλαιο αυτό, γίνεται ακόμη αναφορά στις χώρες προς τις οποίες η χώρα μας εξάγει τα προϊόντα που παράγει αλλά και σε αυτές από τις οποίες κάνει εισαγωγές, και ολοκληρώνεται με μια παρουσίαση των εξαγωγικών επιχειρήσεων της Βόρειας Ελλάδος.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται η απασχόληση εργατικού δυναμικού στο συγκεκριμένο κλάδο καθώς επίσης και τα ποσά των απολαβών των εργαζομένων σε αυτό. Συγκεκριμένα δίνονται στοιχεία για τον αριθμό των καταστημάτων, τον αριθμό των εργαζομένων συνολικά αλλά και καταμερισμένο σε μισθωτούς και ημερομίσθιους, καθώς επίσης και στοιχεία για το σύνολο των αμοιβών διαχωρισμένο και αυτό σε μισθούς και ημερομίσθια.

Οι σημαντικότερες εταιρείες του κλάδου τροφίμων και ποτών παρουσιάζονται στο έκτο κεφάλαιο. Η παρουσίαση ξεκινά από αυτές που άντεξαν στο πέρασμα των χρόνων και συνεχίζεται με αυτές – βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις- που βάσει συνόλου του ενεργητικού τους είναι οι μεγαλύτερες του κλάδου. (Τα σύνολα του ενεργητικού στα οποία βασίζεται η ταξινόμηση, παρουσιάζονται σε παράρτημα στο τέλος του κεφαλαίου.)

Η εργασία, ολοκληρώνεται με το κεφάλαιο το οποίο περιλαμβάνει τα γενικά συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι εύλογο να αναρωτηθεί κανείς τι σχέση υπάρχει ανάμεσα στη γεωργία, τον κλάδο των τροφίμων και ποτών και την ελληνική οικονομία. Είναι ευρέως γνωστό ότι η χώρα μας στερείται βαριάς βιομηχανίας και ότι οικονομικά στηρίζεται κυρίως στη γεωργία και τα προϊόντα της. Συνεπώς, ο κλάδος τροφίμων και ποτών που αποτελείται από τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, σχετίζεται άμεσα με την ελληνική οικονομία και για το λόγο εξετάζεται αυτό η συμβολή τους στην ανάπτυξη αυτής.

1.2 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Ξεκινώντας αυτήν την εργασία για τον κλάδο των τροφίμων και ποτών, κρίνεται σκόπιμο να δοθούν κάποια στοιχεία για το πώς ξεκίνησε η ταξινόμηση των κλάδων της οικονομίας βάσει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Στατιστικής Ταξινόμησης «NACE».

Η ιστορία της NACE –ακρωνύμιο της γαλλικής ονομασίας «Nomenclatures des Activites economiques dans la Communautés Europeenne» ξεκινά το 1970 οπότε και καταρτίστηκε από τη Eurostat, τη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. (http://www.statistics.gr/gr_tables/nws_deiktes_an., Μάρτιος 2006).

Σκοπός της, ήταν και είναι να παρέχει το πλαίσιο για τη συλλογή, πινακοποίηση, εμφάνιση και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ενώ η χρήση της συμβάλλει στην κατά ομοιόμορφο τρόπο παρουσίαση και σύγκριση των συλλεγόμενων στοιχείων από διάφορους φορείς.

Ωστόσο, επειδή όταν καταρτίστηκε για πρώτη φορά, η εφαρμογή της δεν ήταν υποχρεωτική από τα Κράτη – Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα στοιχεία συλλέγονταν κάθε φορά με βάσει τις εθνικές ταξινομήσεις και εν συνεχεία, με τη βοήθεια ενός πίνακα αντιστοιχιών, μετατρέπονταν σε έναν μορφότυπο της NACE. Αυτό βέβαια, είχε σαν συνέπεια τα αποτελέσματα να μην είναι ούτε απολύτως συγκρίσιμα αλλά ούτε και άμεσα διαθέσιμα.

Το 1990, εκπονήθηκε η πρώτη αναθεωρημένη έκδοση της NACE 1970, η NACE Αναθ. 1¹ σκοπός της οποίας ήταν η επαρκώς αντιπροσώπευση των σημαντικότερων δραστηριοτήτων των Κρατών - Μελών, πράγμα που δεν συνέβαινε μέχρι τότε.

Η εφαρμογή της NACE Αναθ. 1, επιβλήθηκε στα Κράτη – Μέλη της Ε.Ε. με τον κοινοτικό κανονισμό αριθ. 3037/90 της 9^{ης} Οκτωβρίου 1990, προκειμένου να εξασφαλισθεί η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ των εθνικών και κοινοτικών ονοματολογιών, καθώς επίσης και μεταξύ των εθνικών και κοινοτικών στατιστικών. Είναι έτσι δυνατό, οι ενδιαφερόμενοι να έχουν στατιστικά στοιχεία από τα Κράτη – Μέλη ή ακόμη και από τρίτες χώρες χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω διαδικασίες αντιστοίχισης.

Κατά τριψήφιους κλάδους, η ταξινόμηση σύμφωνα με την NACE Αναθ.1 ήταν αυτή που παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1.1: Ταξινόμηση τριψήφιων κλάδων της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών κατά NACE Αναθ.1

15	Σύνολο βιομηχανίας τροφίμων και ποτών
151	Παραγωγή, επεξεργασία, συντήρηση κρέατος και προϊόντων του
152	Επεξεργασία & συντήρηση βρώσιμων αλιευμάτων & των προϊόντων τους
153	Επεξεργασία & συντήρηση φρούτων και λαχανικών
154	Παραγωγή φυτικών – ζωικών ελαίων και λιπών
155	Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων
156	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων - αμύλων
157	Παραγωγή παρασκευασμάτων ζωοτροφών
158	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής
159	Ποτοποιία

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Το 2001, ολοκληρώθηκε (πάντα από τη Eurostat) η NACE Αναθ. 1.1, μια μικρής έκτασης αναθεώρηση της NACE Αναθ. 1.

¹ Κανονισμός ΕΟΚ αριθ. 3077/90 του Συμβουλίου της 9^{ης} Οκτωβρίου 1990 για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα (Ε.Ε. αριθ L293 της 24.10.1990,σ.1)

Αξίζει εδώ να αναφερθεί ότι, εκτός από τη ταξινόμηση NACE της Ε.Ε., υπάρχουν και η ISIC των Ηνωμένων Εθνών, η NAICS της Βόρειας Αμερικής και η ANZSIC της Αυστραλίας – Νέας Ζηλανδίας. Παρακάτω, δίνεται ο αριθμός των υποδιαιρέσεων της NACE Αναθ.1.1:

Κατηγορίες	17
Υποκατηγορίες	16
Διψήφιοι κλάδοι	62
Τριψήφιοι κλάδοι	224
Τετραψήφιοι κλάδοι	514

Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών με την οποία καταπιάνεται η παρούσα εργασία, μεταποιεί² τα προϊόντα της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας σε τρόφιμα και ποτά για ανθρώπους ή ζώα και περιλαμβάνει την παραγωγή διαφόρων ενδιάμεσων προϊόντων που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν άμεσα για βρώση.

Κάθε διψήφιος κλάδος, με βάση τη NACE Αναθ.1.1, περιλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν διαφορετικά είδη προϊόντων: κρέας, ψάρια, φρούτα & λαχανικά, έλαια & λίπη, γαλακτοκομικά προϊόντα, άλευρα & άμυλα, ζωοτροφές, άλλα είδη διατροφής και ποτά. Στις περιπτώσεις αυτές, η παραγωγή πραγματοποιείται για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων.

Ακολουθεί ο πίνακας που αφορά την βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνού με την ταξινόμηση της NACE Αναθ.1.1 όπως αυτή καταρτίστηκε το 2001.

² Ως μεταποιητική δραστηριότητα, ορίζεται ο μηχανικός, φυσικός, ή χημικός μετασχηματισμός υλικών, ουσιών ή συστατικών μερών σε νέα προϊόντα. Τα μετασχηματιζόμενα υλικά, ουσίες ή συστατικά μέρη, είναι πρώτες ύλες οι οποίες, είτε είναι προϊόντα της γεωργίας – δασοκομίας – αλιείας – ορυχείων ή λατομείων, είτε είναι προϊόντα άλλων μεταποιητικών δραστηριοτήτων

Πίνακας 1.2: Ταξινόμηση κλάδου βιομηχανίας τροφίμων, ποτών και καπνού βάσει της NACE Αναθ. 1.1

NACE Αναθ.1.1	Τίτλος
D	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ
DA	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΠΟΤΩΝ, ΚΑΠΝΟΥ
15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών
15.1	Παραγωγή, επεξεργασία, συντήρηση κρέατος και προϊόντων του
15.11	Παραγωγή και συντήρηση κρέατος
15.12	Παραγωγή και συντήρηση κρέατος πουλερικών
15.13	Παραγωγή προϊόντων από κρέας ζώων και πουλερικών
15.2	Επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων αλιευμάτων και των προϊόντων τους
15.02	Επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων αλιευμάτων και των προϊόντων τους
15.3	Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών
15.31	Επεξεργασία και συντήρηση πατατών
15.32	Παραγωγή χυμών από φρούτα και λαχανικά
15.33	Παρασκευή ζαχαρωδών προϊόντων από φρούτα και λαχανικά
15.33	Επεξεργασία τομάτας
15.33	Παρασκευή διατηρούμενων φρούτων και λαχανικών
15.4	Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών
15.41	Ελαιοτριβεία
15.41	Παραγωγή άλλων μη επεξεργασμένων ελαίων και λιπών
15.42	Παραγωγή εξευγενισμένων ελαίων και λιπών
15.43	Παραγωγή μαργαρίνης και παρόμοιων βρώσιμων λιπών
15.5	Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων
15.51	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία
15.52	Παρασκευή παγωτών
15.6	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων, παραγωγή αμύλου και προϊόντων αμύλου
15.61	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων
15.62	παραγωγή αμύλου και προϊόντων αμύλου
15.7	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών
15.71	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για ζώα που εκτρέφονται σε αγροκτήματα

Πίνακας 1.2: Συνέχεια	
Ταξινόμηση κλάδου βιομηχανίας τροφίμων , ποτών και καπνού βάσει της NACE Αναθ. 1.1	
NACE	Τίτλος
Αναθ.1.1	
15.72	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών για κατοικίδια ζώα
15.8	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής
15.81	Αρτοποιία, παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
15.82	Παραγωγή φρυγανιών, μπισκότων και διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
15.83	Παραγωγή ζάχαρης
15.84	Παραγωγή κακάο, σοκολάτας και ζαχαρωτών
15.85	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
15.86	Επεξεργασία τσαγιού, καφέ
15.87	Παραγωγή αρτυμάτων και καρυκευμάτων
15.88	Παραγωγή ομογενοποιημένων παρασκευασμάτων διατροφής και διαιτητικών τροφών
15.9	Ποτοποιία
15.91	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών
15.92	Παραγωγή αιθυλικής αλκοόλης από προϊόντα που υφίστανται ζύμωση
15.93	Παραγωγή κρασιού
15.94	Παραγωγή μηλίτη και κρασιών από άλλα φρούτα
15.95	Παραγωγή άλλων μη αποσταγμένων ποτών που υφίστανται ζύμωση
15.96	Ζυθοποιία
15.97	Παραγωγή βύνης
15.98	Παραγωγή μεταλλικών νερών και αναψυκτικών

Πηγή: www.gsrt.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

2.1 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Παρακάτω (πίνακας 2.1), θα εξεταστεί το μέγεθος της βιομηχανία ως προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία για τα έτη 1995 έως και 2002. Τα ποσά, είναι εκφρασμένα σε εκατομμύρια Ευρώ και σε τρέχουσες τιμές.

Εάν κάποιος δει απλώς τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα 2.1, είναι δύσκολο να σχηματίσει μια ξεκάθαρη εικόνα του τι συμβαίνει.

Συμπεράσματα βγαίνουν μονάχα αν κάποιος εξετάσει τα ποσοστά συμμετοχής του κλάδου τροφίμων και ποτών στο σύνολο της βιομηχανίας. Είναι φανερό πως τόσο το σύνολο των κλάδων όσο και το σύνολο της βιομηχανίας ακολουθούν μια αυξανόμενη πορεία. Το ίδιο συμβαίνει και για τη βιομηχανία τροφίμων και ποτών όπου φαίνεται κάθε χρόνο να αυξάνεται η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία. Ακόμη και τις χρονιές που φαίνεται το ποσοστό της να εμφανίζει κάποια μείωση, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, συνεχίζει να αυξάνεται.

2.2 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ

Για την ίδια περίοδο, δηλαδή για τα έτη 1995 – 2002, θα εξεταστεί και το ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της μεταποίησης και της βιομηχανίας Τροφίμων και ποτών (πίνακας 2.2). Εδώ κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι με τον όρο «Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν» γίνεται λόγος για τη συνολική χρηματική αξία των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μία οικονομία, κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης χρονικής περιόδου.

Φαίνεται πως για το εξεταζόμενο διάστημα, η μεταποίηση της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών ακολουθεί την αυξανόμενη πορεία του συνόλου αυτής. Η μόνη μικρή απώλεια σημειώνεται για αδιευκρίνιστα αίτια το έτος 1997.

Ακολούθως εξετάζεται - με ποσοστά- (πίνακας 2.3) η συμμετοχή του συνόλου της μεταποίησης και της βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν για τα έτη 1995 – 2002. Σε αντίθεση με την προηγούμενη περίπτωση, η πορεία των ποσοστών εδώ είναι σταθερά σχεδόν πτωτική.

Πίνακας 2.1: Αποτελέσματα ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας για τα έτη 1995 – 2002 (σε εκατομμύρια Ευρώ)

Κλάδοι	NACE	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Σύνολο κλάδων		71.682	78.230	86.076	93.500	98.404	105.813	114.321	123.828
Σύνολο βιομηχανίας	15 έως 37	9.572	10.537	10.378	11.424	11.959	13.195	14.132	15.053
Βιομηχανία τροφίμων – ποτών	15	1.963	2.252	2.254	2.480	2.584	2.521	2.827	3.002
Ποσοστό συμμετοχής κλάδου 15 στο σύνολο της βιομηχανίας, εκφρασμένο σε %		20,5	21,4	21,7	21,7	21,6	19,1	20,0	19,9

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Πίνακας 2.2: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν μεταποίησης – βιομηχανίας τροφίμων και ποτών για τα έτη 1995 – 2002 (σε εκατ. €).

Έτος	Μεταποίηση (σύνολο της Βιομηχανίας)	Βιομηχανία Τροφίμων και ποτών	% της μεταποίησης
1995	9.571,5	1.633,4	17,1
1996	10.537,3	1.853,6	17,6
1997	10.377,9	1.827,8	17,6
1998	11.423,8	1.990,3	17,4
1999	11.634,5	2.033,2	17,5
2000	12.417,6	2.153,4	17,3
2001	13.353,0	2.380,1	17,8
2002	13.986,6	2.687,6	18,2
1995-2002	39,51 %	45,72 %	

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (www.statistics.gr), Μάιος 2005.

Πίνακας 2.3: Συμμετοχή του συνόλου της μεταποίησης και της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (%).

Έτος	Μεταποίηση	Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών
1995	11,98	2,04
1996	11,99	2,11
1997	10,67	1,88
1998	10,80	1,88
1999	10,31	1,80
2000	10,21	1,77
2001	10,20	1,82
2002	10,39	1,97

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (www.statistics.gr), Μάιος 2005.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, σταδιακά η μεταποίηση έχει μικρότερο ρόλο στη συγκρότηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Παρ' όλ' αυτά και παρότι τα ποσοστά της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών μειώνονται εξίσου, η συμβολή του συγκεκριμένου κλάδου σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε είναι πολύ σημαντική, εξαιτίας των ποσοστών που του αντιστοιχούν.

2.3 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Ο τελευταίος πίνακας (2.4) του παρόντος κεφαλαίου, δίνει πληροφορίες σχετικές με την ακαθάριστη αξία παραγωγής και την προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών εκφρασμένη για το σύνολο της μεταποίησης με τη μορφή ποσοστών.

Φαίνεται ότι και για τις δυο περιπτώσεις, τόσο της ακαθάριστης αξίας παραγωγής όσο και τις προστιθέμενης αξίας, τα ποσά και συνεπώς τα ποσοστά, αυξάνονται με μικρό αλλά σταθερό ρυθμό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο στην ακαθάριστη αξία παραγωγής όσο και στην προστιθέμενη αξία, υπάρχει μια μικρή μείωση στο ποσοστό συμμετοχής από το έτος 1996 στο 1997 ενώ για την προστιθέμενη αξία το φαινόμενο επαναλαμβάνεται από το έτος 1998 στο έτος 1999. Επίσης, η μεγαλύτερη

αύξηση στο ποσό της ακαθάριστης αξίας παραγωγής, σημειώνεται από το έτος 1997 στο 1998, ενώ στην προστιθέμενη αξία από το έτος 2000 στο έτος 2001.

Πίνακας 2.4: Ακαθάριστη Αξία παραγωγής και προστιθέμενη αξία στους βιομηχανικούς κλάδους τροφίμων και πότων (ποσά σε εκατ. €).

Έτος	Ακαθ. Αξία παραγωγής		Προστιθέμενη αξία	
	ποσό	% επί του συν. της μεταποίησης	ποσό	% επί του συν. της μεταποίησης
1995	4.752,4	25,4	1.707,8	25,0
1996	5.010,8	25,5	1.832,4	25,2
1997	5.113,1	24,4	1.911,0	24,0
1998	5.631,7	26,0	2.140,5	25,0
1999	5.696,0	25,1	2.247,9	24,5
2000	5.879,2	25,8	2.439,3	25,1
2001	5.978,8	26,1	2.632,7	25,9
2002	6.032,4	26,2	2.749,3	26,0
1995-2002 (%)	42,30%		56,80%	

Πηγή:Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (www.statistics.gr), Μάιος 2005

2.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως προκύπτει από την εξέταση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, την ακαθάριστη αξία παραγωγής και την προστιθέμενη αξία, η συμβολή του κλάδου των τροφίμων και ποτών στην ανάπτυξη των παραπάνω, παίζει καθοριστικό ρόλο.

Σε όλες τις περιπτώσεις είναι ο κλάδος που διατηρεί την κυρίαρχη θέση και ακολουθεί, αν όχι πάντα, τις περισσότερες φορές αυξητική πορεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό, θα εξεταστεί η παραγωγή του κλάδου τροφίμων και ποτών μέσα από τον Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής (ΔΒΠ) για τον οποίο δίνονται κάποια γενικά στοιχεία, ο τρόπος υπολογισμού του και οι τιμές του για τα έτη 1997-2003. Θα ακολουθήσει μια παρουσίαση της παραγωγής, πώλησης και αξίας κάποιων σημαντικών βιομηχανικών προϊόντων του κλάδου και η παρουσίαση της κλαδικής κατανομής των πωλήσεων ενώ το κεφάλαιο θα ολοκληρωθεί με μία ανάλυση της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής και της Προστιθέμενης Αξίας.

3.1 Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (ΔΒΠ), καταρτίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα από το Ανώτατο Οικονομικό Συμβούλιο με βάση το έτος 1928=100,0. Από το 1959, τους μηνιαίους δείκτες παραγωγής καταρτίζει η ΕΣΥΕ (Γ.Γ.ΕΣΥΕ, 2004, Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής, Ειδική Ενημερωτική Έκδοση, Αθήνα). Σκοπός του Δ.Β.Π. είναι η σύγκριση του μεγέθους (όγκου) της εκάστοτε τρέχουσα παραγωγής προς την αντίστοιχη παραγωγή μιας δεδομένης σταθερής περιόδου η οποία λαμβάνεται σαν βάση και δείχνει την εξέλιξη της προστιθέμενης αξίας κόστους συντελεστών παραγωγής σε σταθερές τιμές.

Η επιλογή των κυριότερων ελληνικών προϊόντων έγινε με βάση την αξία παραγωγής σε οκταψήφιο ή εξαψήφιο επίπεδο ανάλυσης. Οι συντελεστές στάθμισης σε επίπεδο 4ψήφιων – 3ψήφιων – 2ψήφιων και γενικού ΔΒΠ υπολογίστηκαν με βάση την προστιθέμενη αξία η οποία αναλύθηκε ως προς την οικονομική δραστηριότητα αφού αφαιρέθηκαν οι υπηρεσίες. Έγινε δηλαδή στάθμιση στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία.

Για λόγους όπως η ταχεία προσαρμογή της παραγωγής κατά είδος προϊόντων και προς τις ειδικότερες συνθήκες τις αγορές (ζήτηση, κόστος κ.λ.π.) και η μεταβολή των συντελεστών στάθμισης των υποκλάδων λόγω της διαχρονικής μεταβολής της οικονομικής τους «βαρύτητας», ο ΔΒΠ πρέπει να αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα

Κατά τη συγκέντρωση στοιχείων, ως μονάδα δειγματοληψίας χρησιμοποιείται το κατάστημα. Από το υπάρχον δείγμα καταστημάτων, διατηρούνται εκείνα που εξακολουθούν αν είναι αντιπροσωπευτικά ενώ αφαιρούνται όσα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις.

3.1.1 Τιμές του ΔΒΠ

Από το έτος 1995, ο γενικός ΔΒΠ καταρτίζεται με βάση το έτος 1995=100,0. Στον δείκτη αυτό έγιναν σημαντικές βελτιώσεις που αναφέρονται στην αύξηση του αριθμού των καταστημάτων του δείγματος και του αριθμού των τετραψήφιων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους αυτά κατατάσσονται. Έτσι, παρέχεται μεγαλύτερη ανάλυση κατά διψήφιο κλάδο.

Βάση για την κατάρτιση του αναθεωρημένου ΔΒΠ με έτος βάσης το 1995, αποτέλεσαν η Ετήσια Έρευνα Βιομηχανικών Προϊόντων (ΕΒΕΠ), η Ετήσια Έρευνα Βιομηχανίας (ΕΒΕ), η Ετήσια Στατιστική Έρευνα Ορυχείων (ΕΣΕΟ) και οι Ειδικές Κοινοτικές Έρευνες στη βιομηχανία Σιδήρου και Χάλυβα (ΕΚΑΧ). Οι Έρευνες αυτές, πραγματοποιούνται από την ΕΣΥΕ και συγκεκριμένα από τη διεύθυνση Βιομηχανίας και Εξωτερικού Εμπορίου.

Το σύνολο του ερευνομένου πληθυσμού (που αφορά καταστήματα) και του δείγματος για τη βιομηχανία είναι 2.270 καταστήματα – δείγμα σε πληθυσμό 5.814.

Με βάση τον ακόλουθο πίνακα 3.1 και έχοντας ως δεδομένη σταθερή περίοδο το 1995=100, η μεταβολή του Δ.Β.Π. για τα τρόφιμα και ποτά είναι από το 1995 στο 1997 περίπου 4%, από το 1997 στο 1998: 10%, από το 1998 στο 1999: 0,3%, από το 1999 στο 2000: 2,2%, από το 2000 στο 2001: 2,5%, από το 2001 στο 2002:2,6% και τέλος από το 2002 στο 2003:3,8%.

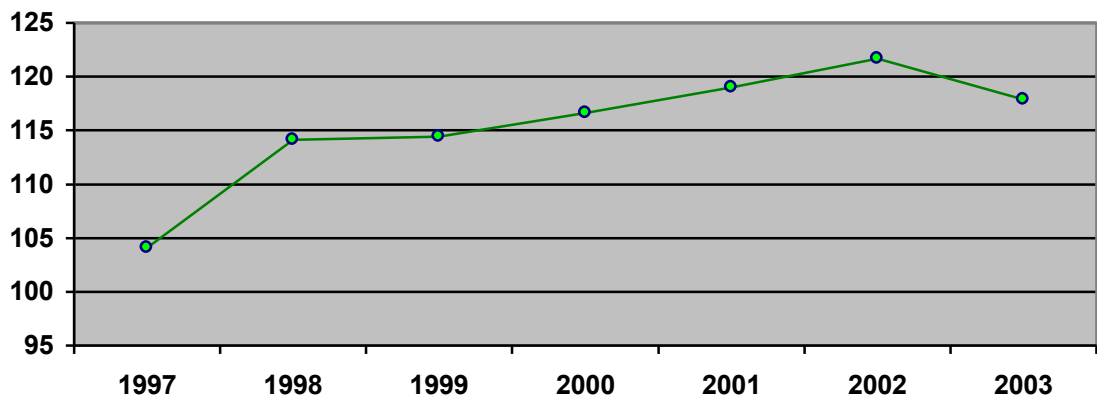
Γίνεται φανερό πως η πορεία του Δείκτη είναι αυξανόμενη και μάλιστα με αρκετά μεγάλο ποσοστό. Ραγδαία είναι η αύξηση του από το έτος 1997 στο 1998 οπότε και εκτινάσσεται κατά 10 μονάδες. Πρέπει να αναφερθεί ότι αντίστοιχα αυξανόμενη, με μικρότερα όμως ποσοστά, είναι και η πορεία του δείκτη για το σύνολο της βιομηχανίας.

Πίνακας 3.1: Δείκτης παραγωγής βιομηχανίας (1995 = 100,0)

Όνομασία κλάδου	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Βιομηχανία	101,9	110,2	109,2	114,8	116,8	118,1	117,6
Τρόφιμα, ποτά	104,1	114,1	114,4	116,6	119,1	121,7	117,9

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Από τον πίνακα 3.1, προκύπτει και το ακόλουθο γράφημα:

Γράφημα 3.1: Η πορεία του ΔΒΠ για τα έτη 1997 - 2003

Υπολογισμένα βάσει στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε.

3.2 ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΠΩΛΗΣΗ & ΑΞΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Στον πίνακα 3.2 που ακολουθεί, αναφέρονται ενδεικτικά κάποια στοιχεία που έχουν να κάνουν με την παραγωγή, την πώληση και την αξία κάποιων εκ των σημαντικότερων βιομηχανικών προϊόντων του κλάδου τροφίμων και ποτών που προέρχονται όμως από μεταποιητικά καταστήματα τα οποία απασχολούν τουλάχιστον 10 άτομα προσωπικό.

Ξεκινώντας από τα λαχανικά και έχοντας ως μονάδα μέτρησης τους τόνους, φαίνεται ότι στην εξεταζόμενη τετραετία, η παραγόμενη ποσότητα αυξάνεται περίπου κατά 24.500 τόνους και παρόλο που η πωληθείσα ποσότητα αυξάνεται μόλις κατά 17.000 τόνους, η αξία των πωλήσεων παρουσιάζει αύξηση άνω των 110.000 Ευρώ.

Πίνακας 3.2: Παραγωγή, πώληση και αξία βιομηχανικών προϊόντων από μεταποιητικά καταστήματα με απασχόληση 10 άτομα και άνω

Είδος προϊόντος	Έτος	Μονάδα μέτρησης	Παραχθείσα ποσότητα ³	Πωληθείσα ποσότητα ⁴	Αξία πωλήσεων ⁵
Αλλαντικά	1999	Τόνοι	56.143	54.840	194.792
	2000	»	63.241	63.753	222.989
	2001	»	62.141	60.573	239.290
	2002	»	80.503	71.883	308.440
Ζυμαρικά	1999	»	136.676	143.930	83.843
	2000	»	140.462	134.368	75.624
	2001	»	129.743	127.666	69.832
	2002	»	137.625	136.975	88.892
Ρύζι	1999	»	56.697	55.298	40.259
	2000	»	52.374	54.947	40.613
	2001	»	56.506	56.442	41.765
	2002	»	53.662	51.399	42.942
Παστερ. γάλα	1999	Χιλιάδες Λίτρα	524.232	461.388	330.409
	2000	»	509.045	804.164	624.525
	2001	»	464.572	780.615	659.132
	2002	»	516.012	486.816	457.605
Λίπη, έλαια ⁶	1999	Τόνοι	277.601	228.721	303.238
	2000	»	248.287	219.027	283.450
	2001	»	269.792	251.298	290.279
	2002	»	255.639	192.629	269.339
Χυμοί φρούτων	1999	Χιλιάδες λίτρα	242.060	190.433	185.447
	2000	»	258.856	207.453	197.908
	2001	»	279.523	232.874	210.753
	2002	»	274.850	243.712	238.354
Όινοι, μούστος	1999	»	158.479	152.268	179.355
	2000	»	148.977	150.419	184.957
	2001	»	147.924	141.028	192.916
	2002	»	167.203	157.480	198.760
Μπύρα, βύνη	1999	»	453.571	434.242	351.868
	2000	»	442.845	442.252	351.400
	2001	»	450.203	449.403	364.561
	2002	»	465.146	454.808	409.674

³ Σε Χιλιάδες Τόνους

⁴ Σε Χιλιάδες Τόνους

⁵ Υπολογισμένα σε Χιλιάδες Ευρώ

⁶ Το σύνολο των ποσοτήτων και της αξίας των πωλήσεων, υπολογίστηκε από τη συγγραφέα

Πίνακας 3.2 Συνέχεια

Παραγωγή, πώληση και αξία βιομηχανικών προϊόντων από μεταποιητικά καταστήματα με απασχόληση 10 άτομα και άνω

Είδος προϊόντος	Έτος	Μονάδα μέτρησης	Παραχθείσα ποσότητα ⁷	Πωληθείσα ποσότητα ⁸	Αξία πωλήσεων ⁹
Αλκοολούχα	1999	» ¹⁰	22.141	21.329	67.395
	2000	»	22.923	20.963	72.460
	2001	»	19.310	18.159	73.335
	2002	»	22.329	21.081	79.510

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Στα ζυμαρικά, η συνολική αύξηση της παραγόμενης ποσότητας, δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλη όπως και η πωληθείσα ποσότητα όμως είναι ικανοποιητική η αύξηση της αξίας των πωλήσεων.

Σχετικά με το ρύζι, τόσο η παραγόμενη όσο και η πωληθείσα ποσότητα, αυξομειώνεται όμως η αξία των πωλήσεων, αυξάνεται σταθερά.

Περνώντας στο παστεριωμένο γάλα, είναι φανερό πως δεν υπάρχει αξιόλογη αύξηση ούτε στην παραγόμενη ούτε στην πωληθείσα ποσότητα, υπάρχει όμως στην αξία των πωλήσεων. Μάλιστα, από το έτος 1999 στο έτος 2000, σχεδόν διπλασιάζεται και παρόλο που το 2001, παρουσιάζει μια μικρή πτώση, στο σύνολό της αυξάνεται.

Εξετάζοντας την κατηγορία «λίπη – έλαια», φαίνεται πως είναι τα μόνα από τα εξεταζόμενα προϊόντα που τόσο η παραχθείσα ποσότητα όσο και η πωληθείσα αλλά και η αξία των πωλήσεων, μειώνονται χρόνο με το χρόνο.

Με μονάδα μέτρησης, τα χιλιάδες λίτρα, ακολούθως εξετάζονται οι χυμοί φρούτων που εμφανίζουν σταθερή αύξηση και στις τρεις εξεταζόμενες κατηγορίες.

⁷ Σε Χιλιάδες Τόνους

⁸ Σε Χιλιάδες Τόνους

⁹ Υπολογισμένα σε Χιλιάδες Ευρώ

¹⁰ Χιλιάδες λίτρα καθαρής αλκοόλης

Για τους οίνους και το μούστο, την περίοδο 1999 – 2001, ενώ μειώνεται η παραγόμενη και η πωληθείσα ποσότητα, αυξάνεται η αξία των πωλήσεων, ενώ για το 2002 συμβαίνει το αντίστροφο.

Η μπύρα και η βύνη, με εξαίρεση το έτος 1999, παρουσιάζουν συνεχώς αύξηση και τέλος, τα αλκοολούχα ποτά, ενώ έχουν αυξομειώσεις στις παραγόμενες και πωληθείσες ποσότητες, συνεχώς αυξάνουν την αξία των πωλήσεών τους.

Από τα παραπάνω, γίνεται φανερό πως η αξία των πωλήσεων (για σταθερές τιμές) σε κάποια από τα βασικά προϊόντα τροφίμων και ποτών, αυξάνεται συνεχώς ανεξάρτητα από την παραγόμενη και την πωληθείσα ποσότητα, συμβάλλοντας σε πολύ μεγάλο βαθμό στην Ελληνική Οικονομία.

3.3 ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, εμφανίζονται στοιχεία για τις πωλήσεις των βιομηχανικών προϊόντων που αφορούν τον κλάδο των τροφίμων και ποτών, όπως αυτά προέκυψαν από τις ετήσιες έρευνες της “Prodcorn” για τα έτη 1994 – 2003.

Για να μπορέσει να γίνει σύγκριση του κλάδου και αξιολόγηση της σπουδαιότητάς του σε σχέση με τους υπόλοιπους, δίνονται αρχικά τα στοιχεία όλων των ετών στον πίνακα 3.3. Στη συνέχεια γίνεται ανάλυση των μέσων όρων των κλάδων με γράφημα (3.1) της μορφής «πίτα». (Στο παράρτημα, στο τέλος της εργασίας, σελίδες 59-65, υπάρχουν και τα ετήσια γραφήματα).

Μελετώντας κανείς τον πίνακα, είναι εύκολο να διαπιστώσει πως ο κλάδος αποτελεί την κινητήριου δύναμη της ελληνικής βιομηχανίας. Παρά την πτωτική πορεία που ακολουθεί –σχεδόν σταθερά- από το 1998 παραμένει πρώτος και μάλιστα με μεγάλη διαφορά από τον εκάστοτε επόμενο. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τη χρονιά που ο κλάδος τροφίμων – ποτών αρχίζει να παρουσιάζει πτώση, αυξάνεται ο κλάδος πετρέλαιο – άνθρακας που ως τότε είχε εξίσου πτωτική πορεία. Θα μπορούσε να ειπωθεί πως από το 1998, τα ποσοστά που χάνει ο ένας κλάδος, τα κερδίζει ο άλλος.

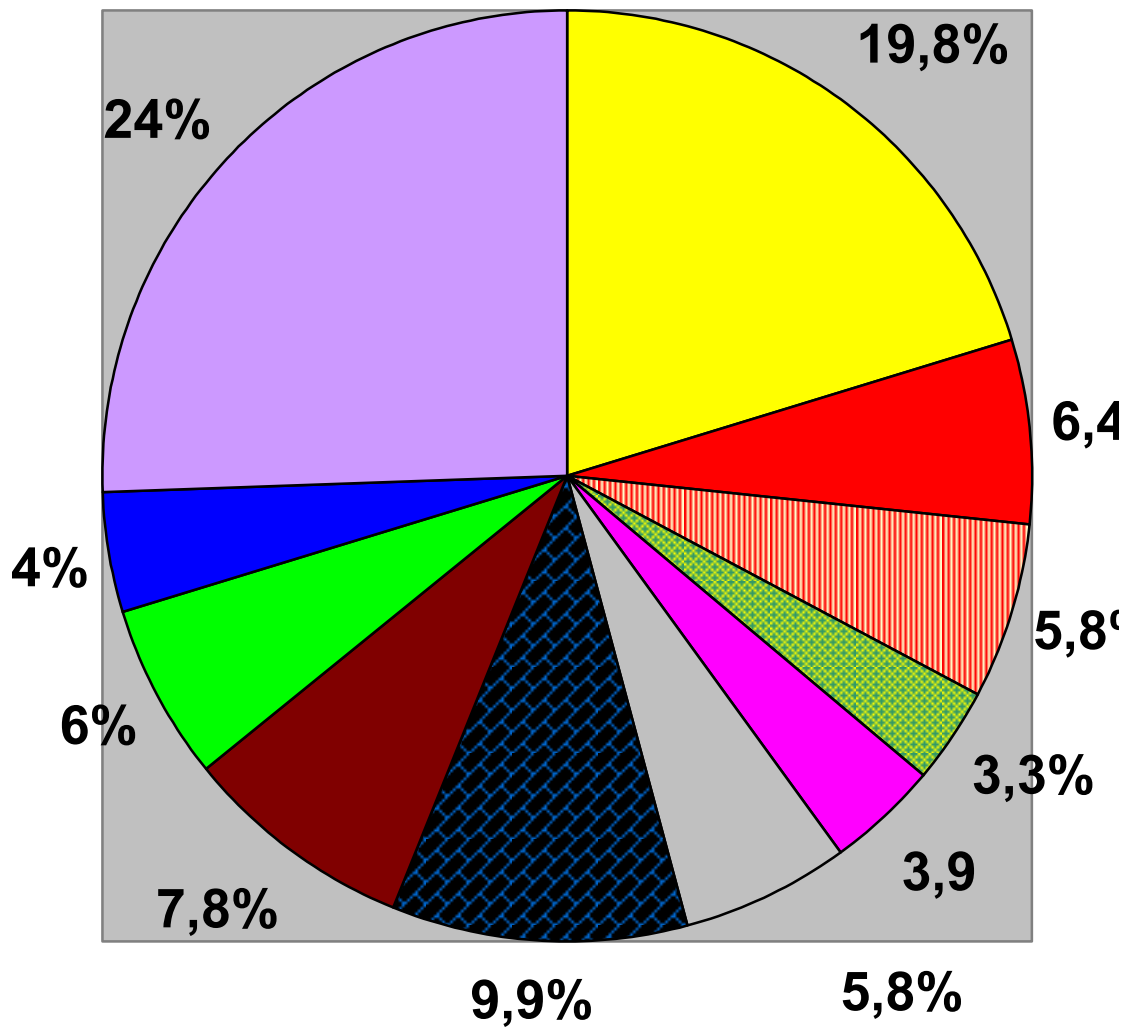
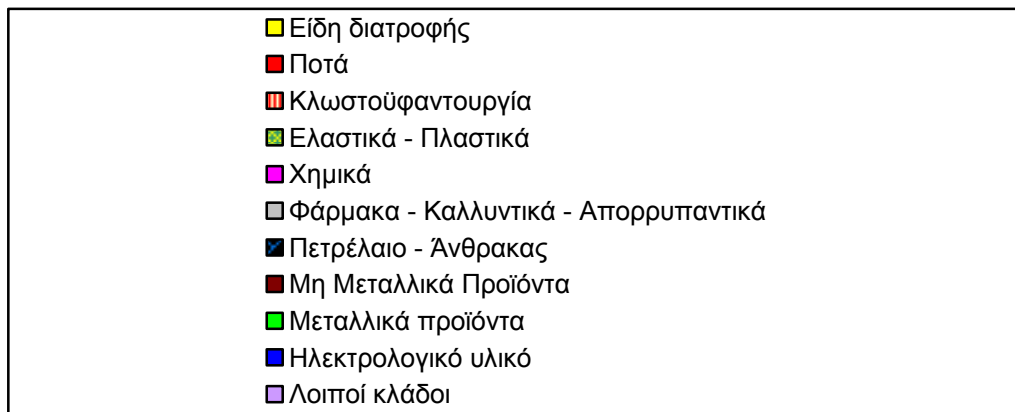
Πίνακας 3.3: Ποσοστά επί τοις εκατό των πωλήσεων της βιομηχανίας κατά κλάδο παραγωγής για τα έτη 1994 – 2003

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	M.O.
Είδη διατροφής	19,8	17,2	22,1	22,9	20,9	19,9	17,9	18,4	19,8	18,6	19,8
Ποτά	12,2	11,4	5,6	5,8	5,3	4,9	4,3	4,3	5,4	4,3	6,4
Σύνολο κλάδου	32	28,6	27,7	28,7	26,2	24,8	22,2	22,7	25,2	22,9	26,1
Κλωστοϋφαντουργία	8,1	7,8	6,9	6,4	5,9	5,3	4,7	4,5	4,7	4,0	5,8
Ελαστικά-Πλαστικά	3,7	*** ¹¹	3,7	3,5	3,3	3,1	3,1	3,4	3,4	3,0	3,3
Χημικά	4,3	4,8	4,1	3,6	3,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,8
Φάρμακα- Καλλυντικά- Απορρυπαντικά	8,2	6,4	8,0	6,6	6,1	5,9	5,2	5,5	6,6	6,6	5,8
Πετρέλαιο-Άνθρακα	5,5	***	7,7	4,6	9,4	11,3	17,8	14,8	13,3	14,4	9,9
Μη μεταλλικά προϊόντα	7,5	8,8	6,7	7,8	7,6	7,3	6,7	7,0	8,9	8,3	7,8
Μεταλλικά προϊόντα	4,8	5,8	5,5	5,9	6,0	6,0	6,1	6,7	6,9	6,9	6
Ηλεκτρολογικό υλικό	4,9	***	3,5	3,5	4,0	4,5	4,1	4,8	3,0	3,3	4
Λοιποί κλάδοι	21,0	35,6	27,8	29,4	21,7	25,3	26,9	27,4	24,8	27,5	24

Υπολογισμένα βάσει στοιχείων της ICAP

¹¹ Για τα παιδιά με αστερίσκο, δεν βρέθηκαν ακριβή στοιχεία και συνεπώς οι κλάδοι υπολογίζονται ως «Λοιποί κλάδοι»

Γράφημα 3.2: Κλαδική κατανομή των μέσων όρων των πωλήσεων της βιομηχανίας για τα έτη 1994-2003.

Υπολογισμένα από τη συγγραφέα βάση στοιχείων της ICAP

Από τους πιο σταθερούς, φαίνεται πως είναι οι κλάδοι ελαστικά – πλαστικά, χημικά και ηλεκτρολογικό υλικό ενώ αντίθετα, ιδιαίτερα ασταθείς, είναι οι κλάδοι φάρμακα – καλλυντικά – απορρυπαντικά και μη μεταλλικά προϊόντα που τα ποσοστά τους συνεχώς αυξομειώνονται.

Εντελώς αντίθετη τέλος, είναι η πορεία των κλάδων της κλωστοϋφαντουργίας και των μεταλλικών προϊόντων. Ο μεν πρώτος μειώνει συνεχώς τα ποσοστά του ενώ ο δεύτερος τα αυξάνει.

3.4 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται μια προσπάθεια να μελετηθεί η ακαθάριστη αξία παραγωγής σε σχέση με την προτιθέμενη αξία.

Όπως λοιπόν φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα (πίνακας 3.4, σελίδα 25) και εξετάζοντας την ακαθάριστη αξία παραγωγής, σε όλο αυτό το διάστημα (1994 – 2003), κυριαρχεί ο κλάδος 159 της ποτοποιίας και στην δεύτερη και τρίτη θέση, εναλλάσσονται οι κλάδοι 158 (παραγωγή άλλων ειδών διατροφής) και 155 (γαλακτοκομικά). Στην τέταρτη θέση βρίσκεται σταθερά ο κλάδος 153 της επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών, ενώ στην πέμπτη εναλλάσσονται οι κλάδοι παραγωγής, επεξεργασίας και συντήρησης κρέατος και των προϊόντων του (151) και παραγωγής προϊόντων αλευρόμυλων – αμύλων (156). Στην έκτη θέση επίσης εμφανίζεται για τα έτη 1995-1996 και 2003 ο κλάδος παραγωγής φυτικών – ζωικών ελαίων και λίπων (154) ενώ για τις υπόλοιπες χρονιές (1994, 1997-2002) ο κλάδος καταλαμβάνει την έβδομη θέση. Τέλος, όσον αφορά την ακαθάριστη αξία παραγωγής, την όγδοη και ένατη θέση κατέχουν σταθερά οι κλάδοι παραγωγής παρασκευασμάτων ζωοτροφών (157) και της επεξεργασίας και συντήρησης βρώσιμων αλιευμάτων και των προϊόντων τους.

Μελετώντας την προστιθέμενη αξία, παρατηρεί κανείς πως δεν υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις σε σχέση με την ακαθάριστη αξία παραγωγής.

Και εδώ «πρωταγωνιστούν» οι ίδιοι τρεις κλάδοι (158,158,159) με εξαίρεση τα έτη 2000 και 2001 οπότε στην τρίτη θέση βρίσκονται οι κλάδοι 157 και 156 αντίστοιχα.

Στην τέταρτη θέση σχεδόν σταθερά βρίσκεται ο κλάδος επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών (153) με εξαίρεση τα έτη 2000 και 2001 οπότε σ' αυτήν, βρίσκονται οι κλάδοι 154 και 155 αντίστοιχα.

Η περίοδος 1994-1999 θα μπορούσε βάσει των στοιχείων των παραπάνω πινάκων, να χαρακτηριστεί ως πολύ σταθερή για την πέμπτη έως και την ένατη θέση αφού σε αυτές βρίσκονται σταθερά σχεδόν οι κλάδοι 154, 151, 156, 157 και 152 αντίστοιχα. Η κατάσταση διαφοροποιείται αισθητά κυρίως το 2000 οπότε και ο κλάδος επεξεργασίας και συντήρησης βρώσιμων αλιευμάτων και των προϊόντων τους (152), «ανεβαίνει» στην πέμπτη θέση αφήνοντας στην τελευταία θέση τον κλάδο παραγωγής, επεξεργασίας και συντήρησης κρέατος και των προϊόντων του (151). Τη διετία 2002-2003 η κατάσταση επανέρχεται στα γνώριμα -βάσει των παραπάνω- δεδομένα αφού στην πέμπτη θέση βρίσκεται πάλι ο κλάδος 151, στην έκτη και στην έβδομη εναλλάσσονται οι κλάδοι 154 και 156, ενώ τέλος στην όγδοη και ένατη βρίσκονται αντίστοιχα οι κλάδοι 157 και 152.

3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την εξέταση των στοιχείων του Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής και τις τιμές που αυτός λαμβάνει, καθώς επίσης και από τα στοιχεία για την παραγωγή και την πώληση των προϊόντων του κλάδου, γίνεται φανερό πως ο κλάδος 15 των τροφίμων και ποτών, ακολουθεί μια συνεχώς ανοδική πορεία.

Ο εν λόγω κλάδος, έχει να προβάλλει, την παραγωγή και πώληση αξιόλογων ποσοτήτων σημαντικών βιομηχανικών προϊόντων όπως είναι τα αλλαντικά και τα ζυμαρικά, το παστεριωμένο γάλα, τα λίπη και έλαια, τα αλκοολούχα ποτά, η μπύρα και η βύνη.

Επίσης, βρίσκεται με αξιόλογη διαφορά πρώτος στην κατάταξη των κλάδων της ελληνικής βιομηχανίας της οποίας και αποτελεί κινητήριο δύναμη.

Τέλος, όσων αφορά την ακαθάριστη αξία παραγωγής και την προστιθέμενη αξία, σημαντικό ρόλο κατέχουν οι κλάδοι 153, 158 και 159 ενώ στη διαμόρφωση της δεύτερης, συμβάλλουν επίσης οι κλάδοι 155, 156 και 157.

Πίνακας 3.4: Ακαθάριστη αξία παραγωγής και προστιθέμενη αξία για βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από 10 άτομα (1997-2003), (Αξίες σε εκατομμύρια ευρώ).

Κωδικός κλάδου	1994		1995		1996		1997		1998	
	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία
ΣΥΝΟΛΟ	16.443.369	6.292.703	18.695.480	6.824.458	19.680.205	7.260.533	20.909.507	79.68.785	21.627.703	8.574.883
15	4.373.710	1.590.036	4.752.489	1.707.816	5.010.807	1.832.404	5.113.164	1.911.064	5.631.704	2.140.556
151	312.162	94.511	328.639	102.314	346.677	107.189	384.983	114.701	418.703	129.655
152	56.187	19.074	48.783	14.242	46.340	15.831	47.539	15.935	46.046	16.938
153	581.744	157.230	697.190	196.968	738.944	206.190	667.166	191.297	756.845	217.052
154	298.205	91.409	341.648	106.535	372.570	108.415	359.265	116.939	312.327	80.822
155	764.419	260.652	814.195	290.774	828.542	312.179	916.139	320.735	1.073.201	388.400
156	358.178	83.139	375.069	88.774	378.005	91.984	365.021	88.273	390.754	101.546
157	195.620	41.716	194.523	36.112	192.117	35.167	204.065	38.413	212.727	43.962
158	870.734	401.950	927.914	422.357	1.007.981	461.884	1.040.876	478.090	1.179.112	536.879
159	936.461	440.355	1.024.528	449.740	1.099.631	493.565	1.128.111	546.681	1.241.989	625.300

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

Πίνακας 3.4: Συνέχεια, Ακαθάριστη αξία παραγωγής και προστιθέμενη αξία για βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από 10 άτομα (1997-2003), (Αξίες σε εκατομμύρια ευρώ).

Κωδικός κλάδου	1999		2000		2001		2002		2003	
	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία
ΣΥΝΟΛΟ	22.692.578	9.182.315	28.582.469	10.143.209	30.034.560	11067403	86.805.058	32.684.360	88.229.970	33.131.936
15	5.696.084	2.247.937	6.036.552	143.896	6.807.113	2.712.282	19.529.320	7.778.725	20.024.256	8.258.006
151	452.538	143.275	520.186	28.789	608.335	169.933	1.921.545	622.149	2.018.012	652.825
152	61.722	24.504	76.261	261.744	86.298	31.737	173.699	68.140	175.015	61.933
153	698.557	169.468	836.875	97.779	812.752	272.604	2.371.343	821.663	2.188.607	758.376
154	338.431	116.005	299.440	422.408	333.944	21.532	987.737	313.188	1.293.535	385.690
155	1.129.794	401.776	1.196.488	124.445	1.246.355	412.902	3.838.307	1.381.218	4.125.721	1.607.415
156	403.599	119.948	417.931	40.947	749.382	424.398	1.278.167	330.423	985.976	254.595
157	196.391	46.837	198.929	549.177	184.970	35.302	647.974	140.227	632.074	152.376
158	1.128.874	569.017	1.133.731	675.984	1.280.709	604.283	3.729.192	1.750.719	3.777.662	1.845.640
159	1.286.178	657.106	1.356.710	2.345.169	1.504.368	739.591	4.581.356	2.350.998	4.827.657	2.539.157

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

Κεφάλαιο 4. ΕΞΑΓΩΓΕΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η Ελλάδα, μια κατ' εξοχήν γεωργική χώρα, έχει πολύ περιορισμένες δυνατότητες εξαγωγών. Η έλλειψη βαριάς βιομηχανίας καθιστά αναγκαία την προσήλωση των εξαγωγών στον τομέα των τροφίμων. Η πορεία των γεωργικών μας προϊόντων στις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες – και όχι μόνο- δείχνει ξεκάθαρα την ποιότητά τους σε σχέση με τον υπόλοιπο ανταγωνισμό αλλά και την όποια εξέλιξη έχει συντελεστεί.

Στον αντίποδα, οι ανάγκες της χώρας μας είναι φανερό ότι δεν καλύπτονται από την εγχώρια παραγωγή και για το λόγο αυτό, οι εισαγωγές τροφίμων κρίνονται απαραίτητες.

Από υπάρχοντα στοιχεία -που παρουσιάζονται και ακολούθως-, προκύπτει ότι οι εισαγωγές τροφίμων που πραγματοποιεί η χώρα μας είναι περισσότερες από τις εξαγωγές. Είναι χαρακτηριστικό ότι η χώρα μας στερείται για διάφορους λόγους την επάρκεια σε άλλοτε παραδοσιακά της προϊόντα. Για παράδειγμα, εισάγονται ντομάτες και πατάτες, προϊόντα που στο παρελθόν όχι απλά αρκούσαν για την εγχώρια κατανάλωση αλλά εξάγονταν κι όλα. Ακόμα πιο λυπηρό είναι το γεγονός που έγινε γνωστό από επίσημα χείλη: «στην Αργολίδα, παραδοσιακό τόπο παραγωγής πορτοκαλιών, πουλήθηκαν πριν από λίγα χρόνια ισπανικά πορτοκάλια» (Τρόφιμα και Ποτά, Φεβρουάριος 2006). Φαίνεται έτσι ακόμη πιο ξεκάθαρα πως το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο απ' ότι το παρουσιάζουν οι αριθμοί.

Στην διευρυμένη πια Ευρώπη, η Ελλάδα πρέπει να εφαρμόσει μια επιθετική εξαγωγική πολιτική ώστε να καταφέρει να είναι ανταγωνιστική για τις χώρες που παράγουν προϊόντα παρόμοια ή ίδια με τα δικά μας, πολλές φορές με πολύ χαμηλότερο κόστος. Το «εμπορικό δαιμόνιο» του Έλληνα, πρέπει να οργανώσει έναν τέτοιο προγραμματισμό ώστε οι νέες αγορές να κατακλυστούν από τα δικά μας προϊόντα και για το γεγονός αυτό, οι προοπτικές είναι θετικές καθώς τα πλεονεκτήματα που διαθέτει είναι εγγενή ενώ τα μειονεκτήματα, αφορούν ελλείψεις συντονισμού και ανταγωνιστικότητας που μπορούν να εξαλειφθούν. Σύμφωνα με τους ειδικούς, ως κύρια προβλήματα θα μπορούσαν να αναφερθούν:

- Το εξαγωγικό μάρκετινγκ
- Η δημιουργία και εκμετάλλευση δικτύων διανομής και
- Η προώθηση και προβολή των προϊόντων της ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών.

Ο Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ), προσπαθεί να λύσει αυτά τα προβλήματα με μια στρατηγική που περιλαμβάνει την ανάδειξη μίας μοναδικής ταυτότητας για τα ελληνικά τρόφιμα και ποτά μέσα από την προβολή χαρακτηριστικών προϊόντων αλλά και μοναδικών ελληνικών γαστρονομικών προτάσεων και συνταγών. Για το λόγο αυτό, ο ΟΠΕ το τελευταίο διάστημα, προγραμματίζει και πραγματοποιεί:

- Εβδομάδες ελληνικών τροφίμων και ποτών στις σημαντικότερες αλυσίδες ανά αγορά – στόχο, όπου προβάλλονται συνδυασμένα τα ελληνικά προϊόντα με τις νέες γαστρονομικές προτάσεις
- Αφιέρωματα σε έγκυρα επαγγελματικά και καταναλωτικά περιοδικά
- Εκδηλώσεις προβολής, δειγματισμοί και γευσιγνωσίες, που απευθύνονται σε αντιπροσώπους, διανομείς, αγοραστές και διαμορφωτές της κοινής γνώμης ενώ παράλληλα συμμετέχει μαζί με τον Εθνικό Οργανισμό Τουρισμού σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις
- Επικοινωνία με εξειδικευμένα κοινά ανά χώρα, ώστε να εξασφαλιστεί δημοσιότητα και αναγνωρισιμότητα για τα ελληνικά προϊόντα και τέλος
- Προσέγγιση διεθνών προσωπικοτήτων, ώστε να γίνουν πρεσβευτές των ελληνικών τροφίμων και ποτών

4.2 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Στο παρόν κεφάλαιο, θα δοθούν τα στοιχεία που αφορούν τις εισαγωγές των τροφίμων και ποτών κατά κατηγορίες της Αναθεωρημένης Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου για τα έτη 1994 έως και 2001 (πίνακας 4.1).

Πίνακας 4.1: Εξωτερικό εμπόριο κατά κατηγορίες της Αναθεωρημένης Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) για τα έτη 1994 - 2001.

Κατηγορίες ΤΤΔΕ		Εισαγωγές ανά έτος (σε εκατομμύρια Ευρώ)							
		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
0-9	Σύνολο	15.280	17.339	20.264	21.673	26.217	27.398	35.823	39.295
0	Τρόφιμα & ζώντα ζώα	1.964	2.314	2.407	2.593	2.866	2.885	3.241	3.682
1	Ποτά και καπνός	3.215	3.620	4.060	4.210	4.840	5.190	5.920	6.120
2	Πρώτες ύλες μη βρώσιμες	5.214	6.220	6.670	7.460	7.730	6.660	8.200	9.300
3	Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά	1.494	1.275	2.059	1.609	1.902	1.587	4.345	4.795
4	Ζωικά – φυτικά λίπη, έλαια	6.200	6.100	7.600	8.100	9.800	7.400	6.100	7.200
5	Χημικά προϊόντα	1.936	2.321	2.514	2.770	3.214	3.304	4.164	4.984
6	Βιομηχανικά είδη κατά α' ύλη	2.845	3.506	3.649	4.074	4.509	4.186	5.368	5.986
7	Μηχανήματα, υλικά μεταφορών	4.357	4.833	6.080	6.491	11.694	10.698	12.903	13.220
8	Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.734	2.008	2.377	2.753	3.162	3.383	4.165	4.846
9	Είδη & συναλλαγές μη ταξινομημένα σε κατηγορίες	4.200	3.400	2.600	5.100	9.700	1.660	1.600	1.680

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Φαίνεται πως ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών (εδώ εξετάζεται μαζί και ο καπνός), σύμφωνα με τα ποσά των εισαγωγών του, βρίσκεται για το εξεταζόμενο διάστημα σχεδόν σταθερά βρίσκεται στην τρίτη (ανάμεσα στις δέκα) θέση. Το γεγονός αυτό δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό γιατί υποδηλώνει της έλλειψη αυτάρκειας της χώρας μας στην κάλυψη των αναγκών της.

4.2.1 Ελληνικές εισαγωγές τροφίμων – ποτών

Παρακάτω, θα εξεταστούν οι ελληνικές εισαγωγές τροφίμων και ποτών για το διάστημα 1996 – 2004 με βάση τα οικονομικά στοιχεία του πίνακα 4.2 που ακολουθεί της ανάλυσης και προέρχεται από τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος.

Ξεκινώντας από τα συνολικά ποσά των εισαγόμενων προϊόντων, είναι φανερό η σταθερά ανοδική πορεία που ακολουθείται με μόνη εξαίρεση το έτος 2001. Από αυτό το γεγονός, γίνεται φανερό, πως οι ανάγκες της χώρας μας δεν καλύπτονται από την εγχώρια παραγωγή και γι' αυτό αναγκάζεται να προσφύγει σε εισαγωγές των προϊόντων αυτών από άλλες χώρες.

Τα πράγματα φαίνεται να είναι πιο ξεκάθαρα ως προς την κατάταξη των κατηγοριών αφού τις πέντε πρώτες θέσεις καταλαμβάνουν τα κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, τα γαλακτοκομικά, τα αλκοολούχα ποτά, τα δημητριακά και τα ψάρια. Στις τρεις πρώτες κατηγορίες μάλιστα δεν υπάρχει η παραμικρή απόκλιση.

Στις υπόλοιπες θέσεις της κατάταξης, υπάρχουν μικρές ανακατατάξεις ανάμεσα στους κλάδους που περιλαμβάνουν διάφορα παρασκευάσματα διατροφής, βρώσιμους καρπούς και φρούτα, παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, παρασκευάσματα λαχανικών-καρπών και φρούτων, τα έλαια, τα λαχανικά, το κακάο και τα παρασκευάσματα αυγού, τον καφέ και το τσάι, τα ζαχαρώδη, τα παρασκευάσματα κρεάτων-ψαριών κ.α. και τέλος τα προϊόντα της αλευροποιίας.

Πίνακας 4.2: Ελληνικές εισαγωγές τροφίμων-ποτών σε χιλ. Ευρώ

Τρόφιμα-Ποτά	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, βρώσιμα	629.660	693.183	724.828	682.458	762.031	654.032	719.249	753.338	772.881
Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια	187.655	222.474	232.001	243.861	263.045	250.912	282.736	292.870	288.499
Γάλα και προϊόντα γαλακτομίας.Αυγά πτηνών.Μέλι φυσικό.Προϊόντα βρώσιμα ζωικής προέλευσης,που δεν κατονομάζονται ή αναφέρονται αλλού	447.107	469.884	502.467	483.718	536.044	505.832	541.647	579.195	593.460
Λαχανικά,φυτά,ρίζες και κόνδυλοι,βρώσιμα	90.309	94.570	101.115	115.064	107.854	105.540	150.400	167.439	172.954
Καρποί και φρούτα βρώσιμα,φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	146.901	153.693	159.698	164.591	162.534	181.573	205.324	244.524	274.934
Καφές-Τσάι,ματέ και μπαχαρικά	74.483	89.900	69.155	56.516	72.292	59.023	54.778	59.267	66.293
Δημητριακά	209.607	225.481	229.003	230.919	279.653	241.921	333.596	298.871	297.556
Προϊόντα αλευροποίιας.Βύνη.Άμυλα κάθε είδους.Ινοψλίνη.Γλουτένη από σιτάρι	33.782	21.308	28.799	26.893	30.890	32.080	30.326	31.441	31.223
Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά.Προϊόντα της διάσπασης αυγών.Λίπη βρώσιμα επεξεργασμένα.Κεριά ζωικής ή φυτικής προέλευσης	92.030	100.527	114.108	90.501	73.593	83.465	120.496	132.155	148.323
Παρασκευάσματα κρεάτων,ψαριών ή μαλακοστράκων,μαλάκιων άλλων ασπόνδυλων υδρόβιων	60.360	69.945	64.750	70.804	81.134	76.239	98.087	101.975	108.409
Ζάχαρα και ζαχαρώδη παρασκευάσματα	61.395	62.039	46.674	77.726	89.746	46.535	64.335	60.560	123.378
Κακάο και παρασκευάσματα αυγού	77.247	82.901	82.700	91.234	94.681	81.521	115.806	134.953	133.612
Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά,τα αλεύρια,τα άμυλα κάθε είδους ή το γάλα.Είδη ζαχαροπλαστικής	122.299	134.384	150.907	167.803	158.249	142.379	177.865	215.715	247.781
Παρασκευάσματα λαχανικών,καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών	95.858	93.951	116.231	127.911	133.604	130.413	154.755	173.792	184.218
Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	199.106	182.853	164.209	172.315	177.486	159.212	171.741	209.748	214.185
Ποτά αλκοολούχα υγρά και ξίδι	241.121	262.529	281.187	290.126	320.360	321.862	357.928	328.676	362.525
Σύνολο	2.768.919	2.959.622	3.067.831	3.092.440	3.343.197	3.072.541	3.579.069	3.784.517	4.020.229

ΠΗΓΗ: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (Σ.Ε.Β.Ε.)

4.2.2 Χώρες εισαγωγής τροφίμων – ποτών

Όσον αφορά τις εισαγωγές των προϊόντων του κλάδου, και όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα 4.3, οι περισσότερες πραγματοποιούνται από χώρες της Ε.Ε. με την συνεχώς αυξανόμενη πορεία της, να παρουσιάζει μια πτώση το 2000 και το 2002. Ωστόσο, αύξηση παρουσιάζουν οι εισαγωγές από τρίτες χώρες αφού η πορεία την οποία ακολουθούν είναι σταθερά ανοδική από το 2000 και μετά.

Πίνακας 4.3 : Εισαγωγές τροφίμων και ποτών (σε εκατομμύρια. €).

Έτος	Από χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	Από τρίτες χώρες	Σύνολο εισαγωγών
1996	2.148.855	467.363	2.616.218
1997	2.298.331	524.524	2.822.856
1998	2.637.568	490.112	3.127.681
1999	2.673.401	484.420	3.157.822
2000	2.588.655	569.038	3.157.694
2001	2.619.242	683.181	3.302.424
2002	2.405.697	720.496	3.126.193
2003	2.570.316	780.961	3.351.277
2004	2.681.349	768.234	3.449.583
Μεταβολή (%)	43,8%	112,7%	54,2%

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Ακολούθως, στον πίνακα 4.4, παρουσιάζεται η ποσοστιαία συμμετοχή του κλάδου τροφίμων και ποτών στο σύνολο των εισαγωγών της χώρας μας.

Πίνακας 4.4: Συμμετοχή των κλάδων τροφίμων και ποτών στο σύνολο των εισαγωγών (%)

Έτος	Από χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	Από τρίτες χώρες	Σύνολο
1996	16,3	6,6	12,9
1997	16,1	6,9	12,9
1998	15,3	5,4	11,9
1999	14,6	5,3	11,5
2000	14,6	4,1	10,0
2001	15,2	4,7	10,4
2002	14,5	5,1	19,6
2003	14,8	5,9	20,7
2004	15,7	5,6	21,3

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

4.3 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Το παρόν κεφάλαιο, ασχολείται με τις εξαγωγές της χώρας μας. Και εδώ, στον υπολογισμό συμπεριλαμβάνεται και ο καπνός, και έτσι γίνεται λόγος για τις κατηγορίες τρόφιμα και ζώντα ζώα, ποτά και καπνός που εξετάζονται από κοινού.

Στο σύνολο των εξαγωγών, ο διευρυμένος αυτός κλάδος για όλη την εξεταζόμενη περίοδο κατέχει την πρώτη θέση ακολουθούμενος από τα βιομηχανικά είδη (πίνακας 4.5). Ίσως εδώ να γίνεται ξεκάθαρο το πόσο σημαντικός είναι ο κλάδος για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας αφού αποτελεί την κινητήρια δύναμη της, κατέχοντας την πρώτη θέση στη λίστα των εξαγωγίμων προϊόντων.

4.3.1 Ελληνικές εξαγωγές τροφίμων – ποτών

Από τον πίνακα που ακολουθεί (πίνακας 4.6 του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος), φαίνονται οι εξαγωγές τροφίμων και ποτών σε εκατομμύρια ευρώ για το διάστημα 1996 – 2004.

Με μια γρήγορη ματιά στα συνολικά ποσά, μπορεί κανείς εύκολα να παρατηρήσει ότι τα συνολικά ποσά που προκύπτουν από τις εξαγωγές παρουσιάζουν μια μάλλον πτωτική πορεία.

Ξεκινώντας από το έτος 1994, το σύνολο των εξαγωγών αγγίζει τα 2.254.975 ευρώ με πρωτοπόρα στις εξαγωγές κατηγορία αυτή με τα λίπη και έλαια, ακολουθούμενη από τα παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ,τα βρώσιμα φρούτα και καρπούς, τα αλκοολούχα ποτά και τα ψάρια, μαλακόστρατα μαλάκια και άλλα υδρόβια. Στην έκτη θέση της κατάταξης, βρίσκονται τα δημητριακά ενώ ακολουθούν τα λαχανικά , τα γαλακτοκομικά και τα παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά μαζί με τα είδη ζαχαροπλαστικής. Διάφορα άλλα παρασκευάσματα διατροφής, το κακάο και τα παρασκευάσματα αυγού, τα προϊόντα της αλευροποιίας, τα ζαχαρώδη με το κρέας και τα παραπροϊόντα του καθώς και ο καφές με το τσάι και τα μπαχαρικά, συμπληρώνουν τη λίστα.

Στο συνολικό ποσό των εξαγωγών, για το έτος 2005 παρατηρείται μια μικρή πτώση ενώ για το 2006 το ποσό ξανανεβαίνει με μια σημαντική αλλαγή ως προς την κατάταξη των πέντε πρώτων κατηγοριών που διατηρείται σταθερή για

τις δυο προαναφερόμενες χρονιές. Έτσι, πρώτη κατηγορία είναι αυτή των παρασκευασμάτων από λαχανικά, καρπούς και φρούτα, δεύτερη οι βρώσιμοι καρποί και τα φρούτα ενώ τα έλαια βρίσκονται στην τρίτη θέση και ακολουθούν τα ψάρια, μαλακόστρακα μαλάκια και τα αλκοολούχα ποτά. Στις υπόλοιπες κατηγορίες υπάρχουν μικρές ανακατατάξεις που δεν κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν.

Το 1999, το συνολικό ποσό συνεχίζει να αυξάνεται -και μάλιστα με το μεγαλύτερο ποσό για την εξεταζόμενη περίοδο- και η κατηγορία των ελαίων επανέρχεται στην πρώτη θέση ρίχνοντας συνεπώς δεύτερα τα παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων, τρίτους τους βρώσιμους καρπούς και φρούτα και διατηρώντας σταθερά τέταρτη και πέμπτη τις κατηγορίες ψάρια, μαλακόστρακα μαλάκια και αλκοολούχα ποτά αντίστοιχα.

Για την τριετία 2000 – 2002, παρουσιάζεται μικρή αλλά σταθερή πτώση του συνολικού ποσού. Το 2000 και το 2002 την πρώτη θέση κατέχουν τα παρασκευάσματα λαχανικών και τη δεύτερη τα βρώσιμα φρούτα και οι καρποί ενώ οι ρόλοι αντιστρέφονται για το 2001. Την τρίτη και τέταρτη θέση καταλαμβάνουν σταθερά τα έλαια και τα ψάρια, μαλακόστρακα μαλάκια ενώ στην πέμπτη θέση το 2000 «συναντούμε» για τελευταία φορά τα αλκοολούχα ποτά. Την θέση τους παίρνουν για το 2001 τα γαλακτοκομικά προϊόντα και για το 2002 τα λαχανικά, κατηγορίες που πρωτοεμφανίζονται στην χρυσή θα λέγαμε πεντάδα.

Η σταθερά ανοδική πορεία του συνολικού ποσού των εξαγωγών, διακόπτεται το 2002 οπότε και παρατηρείται μείωση ύψους περίπου 205.000 ευρώ. Όσων αφορά την κατάταξη των κατηγοριών, η πρωτιά ανήκει στα παρασκευάσματα λαχανικών που ακολουθείται από τα βρώσιμα φρούτα, τα έλαια, τα ψάρια και τα λαχανικά.

Το 2003, έχουμε και πάλι αύξηση του συνολικού ποσού με σταθερότητα στην κατάταξη των κατηγοριών της πεντάδας. Η μόνη διαφορά, εμφανίζεται στην τελευταία θέση της πεντάδας την οποία και καταλαμβάνει ο κλάδος των γαλακτοκομικών.

Κλείνοντας, το 2004 έχουμε και πάλι μικρή πτώση του συνολικού ποσού και σταθερότητα στις δυο πρώτες κατηγορίες (παρασκευάσματα λαχανικών, βρώσιμοι καρποί και φρούτα αντίστοιχα). Στην τρίτη και τέταρτη θέση της κατάταξης σκαρφαλώνουν για πρώτη φορά η κατηγορίες ψάρια, μαλακόστρατα

μαλάκια και γαλακτοκομικά αντίστοιχα ενώ εντύπωση προκαλεί η «πτώση» της κατηγορίας των ελαίων στην πέμπτη θέση.

Πίνακας 4.5: Εξωτερικό εμπόριο κατά κατηγορίες της Αναθεωρημένης Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) για τα έτη 1994 – 2001.

Κατηγορίες ΤΤΔΕ		Εξαγωγές ανα έτος (σε εκατομμύρια Ευρώ)							
		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
0-9	Σύνολο	8.476	7.456	8.381	8.917	9.399	9.934	12.572	13.936
0	Τρόφιμα & ζώντα ζώα	1.343	1.350	1.400	1.538	1.730	1.655	1.871	1.940
1	Ποτά και καπνός	3.670	4.180	5.080	5.350	5.160	5.760	5.860	5.980
2	Πρώτες ύλες μη βρώσιμες	4.270	5.290	6.050	5.390	4.960	5.730	6.900	7.400
3	Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά	6.910	4.890	7.110	7.390	6.360	9.030	1.729	1.986
4	Ζωικά – φυτικά λίπη, έλαια	2.450	4.120	5.360	3.240	3.090	5.060	3.040	4.120
5	Χημικά προϊόντα	2.860	3.620	4.390	5.200	6.130	7.170	9.920	1.064
6	Βιομηχανικά είδη κατά α' ύλη	1.383	1.600	1.660	1.795	1.983	1.855	2.329	2.649
7	Μηχανήματα, υλικά μεταφορών	4.470	6.060	6.910	1.080	1.016	1.052	1.574	1.836
8	Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.421	1.554	1.660	1.966	1.963	1.929	2.232	2.413
9	Είδη & συναλλαγές μη ταξινομημένα σε κατηγορίες	1.010	1.410	1.670	1.700	1.330	1.640	2.620	2.980

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Πίνακας 4. 6: Ελληνικές εξαγωγές τροφίμων-ποτών σε χιλ. Ευρώ

Τρόφιμα-Ποτά	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, βρώσιμα	14.600	14.779	12.822	16.516	18.335	13.956	11.488	14.679	16.201
Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια	135.638	181.777	209.607	265.603	300.808	217.120	209.852	289.950	309.090
Γάλα και προϊόντα γαλακτομίας.Αυγά πτηνών.Μέλι φυσικό.Προϊόντα βρώσιμα ζωικής προέλευσης,που δεν κατονομάζονται ή αναφέρονται αλλού	82.626	90.668	105.358	106.717	119.768	130.761	119.161	147.011	176.558
Λαχανικά,φυτά,ρίζες και κόνδυλοι,βρώσιμα	98.639	90.292	109.662	97.854	94.739	117.561	128.463	97.932	96.019
Καρποί και φρούτα βρώσιμα,φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	391.449	411.173	470.130	474.550	493.674	550.047	396.202	380.247	369.195
Καφές-Τσάι,ματέ και μπαχαρικά	11.634	17.113	10.287	12.476	14.599	29.331	7.721	7.866	8.001
Δημητριακά	98.879	138.998	56.555	60.334	48.412	77.870	101.398	50.157	40.427
Προϊόντα αλευροποίιας.Βύνη.Άμυλα κάθε είδους.Ινοπλίνη.Γλουτένη από σιτάρι	22.729	26.310	18.501	14.943	16.616	19.670	13.878	9.107	10.885
Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά.Προϊόντα της διάσπασης αυγών.Λίπη βρώσιμα επεξεργασμένα.Κεριά ζωικής ή φυτικής προέλευσης	587.556	365.962	323.454	533.249	312.681	275.739	224.977	319.612	163.491
Παρασκευάσματα κρεάτων,ψαριών ή μαλακοστράκων,μαλάκιων άλλων ασπόνδυλων υδρόβιων	31.878	27.433	26.726	25.541	25.673	23.299	19.321	21.580	24.476
Ζάχαρα και ζαχαρώδη παρασκευάσματα	16.194	20.678	20.888	16.333	16.646	27.241	23.359	28.678	20.950
Κακάο και παρασκευάσματα αυγού	23.248	14.292	12.393	10.235	12.306	15.246	11.271	13.629	13.153
Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά,τα αλεύρια,τα άμυλα κάθε είδους ή το γάλα.Είδη ζαχαροπλαστικής	51.358	56.224	72.901	69.858	75.887	73.229	82.379	122.378	101.649
Παρασκευάσματα λαχανικών,καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών	486.441	476.874	570.553	474.795	561.782	522.485	550.390	444.482	432.477
Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	31.777	28.697	37.432	40.914	44.748	47.087	51.679	59.265	62.787
Ποτά αλκοολούχα υγρά και ξίδι	170.329	140.072	134.714	133.535	148.720	127.280	111.411	136.702	137.856
Σύνολο	2.254.975	2.101.343	2.191.986	2.353.452	2.305.395	2.267.922	2.062.950	2.143.275	1.983.217

ΠΗΓΗ: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (Σ.Ε.Β.Ε.)

4.3.2 Χώρες εξαγωγής ελληνικών τροφίμων – ποτών

Παρακάτω, γίνεται μία αναφορά στις γεωγραφικές περιοχές προς τις οποίες η χώρα μας εξαγεί τα προϊόντα της.

Φαίνεται πως από το σύνολο των εξαγωγών, το μεγαλύτερο μέρος κατευθύνεται προς τις χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης. Με βάση στοιχεία προερχόμενα από το ΣΕΒΕ, οι ενδοκοινοτικές εξαγωγές αποτελούν το 55,8% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας μας, ενώ οι εξαγωγές προς τρίτες χώρες αποτελούν το 44,2%. Το σύνολο των ελληνικών ενδοκοινοτικών εξαγωγών, σημείωσε άνοδο και μετά πτώση κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου 1996-2004. Σημαντικό παραμένει το μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών προς τρίτες χώρες, το οποίο εμφανίζει σταθερά ανοδική πορεία.

Πίνακας 4.7: Εξαγωγές τροφίμων και ποτών (σε εκατομμύρια. €.)

Έτος	Προς χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	Προς τρίτες χώρες	Σύνολο εξαγωγών
1996	992.546	560.011	1.552.558
1997	1.048.643	618.774	1.667.417
1998	1.258.506	601.271	1.859.777
1999	1.259.028	520.360	1.779.389
2000	1.083.817	726.312	1.810.130
2001	1.171.517	869.006	2.040.523
2002	1.150.986	920.645	2.071.631
2003	1.203.436	980.493	2.183.929
2004	1.086.314	1.098.743	2.185.057
Μεταβολή (%)	32,8%	48,5%	39,1%

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Όσον αφορά τη συμμετοχή του κλάδου τροφίμων και ποτών στο ποσοστιαίο σύνολο των εξαγωγών, αυτή καθορίζεται ως ακολούθως:

Πίνακας 4.8: Συμμετοχή του κλάδου τροφίμων και ποτών στο σύνολο των εξαγωγών (επί τοις %)

Έτος	Προς χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	Προς τρίτες χώρες	Σύνολο
1996	21,7	14,7	18,5
1997	22,4	14,5	18,7
1998	24,9	13,8	19,8
1999	23,5	11,4	17,9
2000	21,5	11,0	15,6
2001	24,2	12,9	17,6
2002	23,9	13,4	37,3
2003	24,5	13,9	38,4
2004	21,6	14,6	36,7

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

4.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στο παρόν κεφάλαιο, εξετάστηκαν οι εισαγωγές και οι εξαγωγές της Ελλάδας και ιδιαίτερος του κλάδου των τροφίμων και ποτών συμπεριλαμβανομένης σε κάποιες περιπτώσεις και της κατηγορίας του καπνού.

Εξετάζοντας όλους τους πίνακες συγκριτικά, γίνεται φανερό αλλού περισσότερο και αλλού λιγότερο, η σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις εισαγωγές και τις εξαγωγές κάθε κατηγορίας καθώς και της αυτάρκειας ή μη της χώρας μας στα προϊόντα αυτής. Για παράδειγμα τα έλαια, οι βρώσιμοι καρποί και φρούτα και τα παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων που εξάγονται σε σημαντικό βαθμό είναι στις τελευταίες θέσεις των εισαγωγών. Αντίθετα, τα κρέατα και τα παραπροϊόντα σφαγίων που κατατάσσονται τελευταία στις εξαγωγές, εισάγονται σε μεγάλες ποσότητες. Υπάρχουν φυσικά και οι κατηγορίες των προϊόντων που εξάγονται αλλά και εισάγονται σε μεγάλες ποσότητες. Τούτω, σημαίνει πως μπορεί να παράγονται στη χώρα σημαντικές ποσότητες όμως είναι αναγκαίο να γίνονται και εισαγωγές αντίστοιχων προϊόντων από το εξωτερικό για την συνολική κάλυψη των αναγκών. Για την περίπτωση αυτή, ενδεικτικά αναφέρονται τα αλκοολούχα ποτά και τα ψάρια, μαλακόστρακα μαλάκια κ.α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΑΠΟΛΑΒΕΣ

5.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί, γίνεται προσπάθεια ώστε να εξεταστεί το κατά πόσο συμβάλλει ο κλάδος των τροφίμων και ποτών, ως προς την απασχόληση εργατικού δυναμικού.

Συγκεκριμένα, για την περίοδο 1994-2003, εξετάζεται ο αριθμός των καταστημάτων του κλάδου τροφίμων και ποτών, εξετάζεται ο αριθμός των απασχολουμένων σε αυτά καθώς και το πόσοι εξ' αυτών απασχολούνται ως μισθωτοί και πόσοι ως ημερομίσθιοι. Επίσης, παρουσιάζεται το σύνολο των αμοιβών που διατίθεται για τους εργαζόμενους στον κλάδο και αναλύεται σε μισθούς και ημερομίσθια.

Σημειώνεται πως η παρουσίαση των παραπάνω πληροφοριών, γίνεται μέσω πινάκων όπου αρχικά δίνονται τα συνολικά στοιχεία για κάθε κατηγορία και στη συνέχεια πιο συγκεκριμένα για κάθε υποκατηγορία βάσει και της ταξινόμησης του κλάδου βιομηχανίας τροφίμων, ποτών και καπνού NACE Αναθ. 1.

5.1.1 Αριθμός καταστημάτων

Καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο (1994-2003), ο κλάδος 15 δηλαδή ο κλάδος τροφίμων και ποτών, καλύπτει όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα 5.1, περίπου το 1/5 του συνόλου του αριθμού των καταστημάτων τα οποία όμως και συνεχώς μειώνονται. «Σταθμός» μπορεί να θεωρηθεί το έτος 2001 οπότε και παρατηρείται μια αισθητή μείωση στον αριθμό των καταστημάτων (περίπου 1100 καταστήματα λιγότερα). Ποιο αναλυτικά και αναφορικά με τον αριθμό των καταστημάτων, τις τρεις πρώτες θέσεις καλύπτουν οι κλάδοι 158, 153 και 159 δηλαδή ο κλάδος παραγωγής άλλων ειδών διατροφής, ο κλάδος επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών και ο κλάδος της ποτοποιίας. Τις τρεις επόμενες θέσεις καταλαμβάνουν οι κλάδοι 151, 155 και 156 που ασχολούνται με την παραγωγή, επεξεργασία και συντήρηση κρέατος, την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων και την παραγωγή αλευρόμυλων - αμύλων αντίστοιχα. Ακολουθούν ο κλάδος 154 της παραγωγής φυτικών - ζωικών ελαίων και λίπων, ο 157 της παραγωγής παρασκευασμάτων

ζωοτροφών και τέλος, τα λιγότερα καταστήματα διαθέτει ο κλάδος 152 της επεξεργασίας και συντήρησης βρώσιμων αλιευμάτων και προϊόντων τους.

5.1.2 Αριθμός απασχολουμένων – Μισθωτοί & Ημερομίσθιοι

Σε αυτό το υποκεφάλαιο, εξετάζεται το σύνολο των απασχολουμένων στον κλάδο τροφίμων και ποτών καθώς και το πόσοι εξ' αυτών είναι μισθωτοί και πόσοι ημερομίσθιοι.

Σχετικά με το σύνολο των απασχολουμένων, τις τρεις πρώτες θέσεις για όλη την εξεταζόμενη περίοδο, σύμφωνα με τον πίνακα 5.2 (σελίδα 39) που ακολουθεί, καταλαμβάνουν οι κλάδοι 153-158 και 159 με πρώτο τον κλάδο παραγωγής άλλων ειδών διατροφής (158) ακολουθούμενο από τον κλάδο της ποτοποίησης (159) και τον κλάδο των φρούτων και λαχανικών (153). Φαίνεται πως ο κλάδος 158, είναι «μπροστάρης» με διαφορά περίπου 7.500 χιλιάδες εργαζόμενους ενώ στις άλλες δυο θέσεις, η διαφορά κυμαίνεται από ≈70 έως ≈800 εργαζόμενους ανάλογα τη χρονιά.

Τις τρεις επόμενες θέσεις στην κατάταξη κατέχουν οι κλάδοι των γαλακτοκομικών (155), παραγωγής, επεξεργασίας, συντήρησης κρέατος και προϊόντων του (151) και παραγωγής προϊόντων αλευρόμυλων – αμύλων (156). Η διαφορά των εργαζομένων από την τρίτη στην τέταρτη θέση είναι από 100 μέχρι 1600 εργαζομένους περίπου. Αντίστοιχα, από την τέταρτη στην πέμπτη θέση είναι περίπου 3.000 χιλιάδες και από την πέμπτη στην έκτη 2.000 με 2.500 χιλιάδες εργαζόμενοι.

Τέλος, στις τρεις τελευταίες θέσεις βάσει του συνόλου των εργαζομένων που απασχολούν, βρίσκονται οι κλάδοι παραγωγής φυτικών – ζωικών ελαίων και λίπων (154), παραγωγής παρασκευασμάτων ζωοτροφών (157) και τέλος επεξεργασίας και συντήρησης βρώσιμων αλιευμάτων και των προϊόντων τους (152). Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κλάδος 152 είναι ο μόνος που κατά περιόδους (ενδεικτικά αναφέρονται τα έτη 1996-1999) εμφανίζεται με τριψήφιο αριθμό απασχολουμένων, ωστόσο δεν είναι αυτός που κατέχει πάντα την τελευταία θέση στην κατάταξη αφού σ' αυτήν εναλλάσσονται με τον κλάδο παραγωγής παρασκευασμάτων ζωοτροφών (157).

Όσον αφορά τώρα το πόσοι από τους απασχολούμενους είναι μισθωτοί και πόσοι ημερομίσθιοι, για το σύνολο της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, στην πρώτη θέση βρίσκεται πότε η μια και πότε η άλλη κατηγορία χωρίς μεγάλες

Πίνακας 5.1: Αριθμός βιομηχανικών καταστημάτων του κλάδου τροφίμων και ποτών με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα για την περίοδο 1994 – 2003.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Κωδικός κλάδου	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός καταστημάτων
ΣΥΝΟΛΟ	5.945	5.814	5.604	5.407	5.344	5.022	5.016	3.918	3.823	3.753
15	1.106	1091	1.073	1.052	1.046	996	992	767	758	754
151	100	101	95	93	92	93	94	79	78	75
152	28	24	20	18	18	17	18	15	15	11
153	192	186	192	184	184	164	168	121	119	121
154	67	69	63	62	60	56	51	40	34	39
155	89	89	88	89	90	91	91	76	75	78
156	82	82	81	81	78	75	75	56	55	55
157	48	47	46	46	46	45	44	34	34	32
158	342	339	333	329	329	314	310	229	231	227
159	158	154	155	150	149	141	141	117	117	116

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

Πίνακας 5.2: Σύνολο απασχολουμένων, μισθωτοί και ημερομίσθιοι σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-2003). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ).

Κωδικός κλάδου	1994			1995			1996			1997		
	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι
ΣΥΝΟΛΟ	261.933	110.118	146.937	255.014	109.362	141.095	243.110	106.841	132.015	235.261	106.460	124.524
15	52.130	24.648	26.606	51.405	24.813	25.773	50.177	24.487	24.910	50.091	24.897	24.426
151	4.636	1.718	2.842	4.525	1.755	2.697	4.161	1.558	2.538	4.311	1.628	2.621
152	1.189	166	1.008	1.003	137	849	876	120	742	857	148	702
153	8.683	2.668	5.923	8.736	2.668	5.989	8.388	2.600	5.703	7.892	2.374	5.435
154	2.170	1.528	622	2.061	1.471	570	1.995	1.307	670	1.913	1.321	585
155	7.041	3.672	3.266	7.153	3.930	3.129	7.220	4.098	3.031	7.385	4.247	3.020
156	2.257	1.039	1.165	2.284	1.088	1.143	2.172	1.039	1.077	2.058	1.002	1.000
157	1.330	750	555	1.291	738	530	1.274	717	534	1.212	732	459
158	15.861	6.655	8.760	15.703	6.525	8.757	15.508	6.623	8.492	15.826	6.934	8.523
159	8.964	6.454	2.463	8.649	6.499	2.108	8.582	6.425	2.124	8.636	6.512	2.081

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

διαφορές. Έτσι, για τα έτη 1994-1996, 1998, 2001 οι ημερομίσθιοι είναι περισσότεροι των μισθωτών και το αντίθετο συμβαίνει για τα έτη 1997, 1999-2000 και 2002-2003.

Αναλυτικά για τους επιμέρους κλάδους, βάσει της κατάταξης που έγινε παραπάνω ανάλογα με το σύνολο των απασχολούμενων, για τον κλάδο 158 και για το εξεταζόμενο διάστημα, οι ημερομίσθιοι είναι περισσότεροι από τους μισθωτούς ενώ στον κλάδο 159 την πλειοψηφία κατέχουν οι μισθωτοί και μάλιστα με τη διαφορά να φτάνει στους 6.000 εργαζόμενους. Οι ημερομίσθιοι υπερτερούν έναντι των μισθωτών για τους κλάδους 151, 152 και 153 ενώ αντίθετα, στους κλάδους 154, 155 και 157, οι μισθωτοί είναι περισσότεροι.

Ιδιαίτερη περίπτωση σε σχέση με τους υπόλοιπους, αποτελεί ο κλάδος 156 για τον οποίο δεν ισχύει το ίδιο για όλο το εξεταζόμενο διάστημα. Συγκεκριμένα, οι ημερομίσθιοι είναι περισσότεροι από τους μισθωτούς για τις περιόδους 1994-1996 και 1999-2003 ενώ το αντίθετο (οι μισθωτοί είναι περισσότεροι από τους ημερομίσθιους) συμβαίνει για τη διετία 1997-1998.

5.1.3 Σύνολο αμοιβών – Μισθοί & Ημερομίσθια

Στο παρόν υποκεφάλαιο παρουσιάζεται το σύνολο των αμοιβών των εργαζομένων στον κλάδο τροφίμων και ποτών καθώς και το ύψος των μισθών και ημερομισθίων τους.

Παρατηρώντας τον παρακάτω πίνακα (5.3, σελίδα 43), γίνεται φανερό πως για όλη την εξεταζόμενη περίοδο, το σύνολο των αμοιβών που αφορούν τον κλάδο τροφίμων και ποτών καταλαμβάνει το 1/5 περίπου του συνόλου των αμοιβών όλων των κλάδων και οι μισθοί, υπερισχύουν των ημερομισθίων.

Αναλύοντας το σύνολο των αμοιβών του κλάδου 15 στους επιμέρους κλάδους του, παρατηρείται μια γενική σταθερότητα. Η ταξινόμηση που ακολουθεί, γίνεται με βάση το σύνολο των αμοιβών. Έτσι, την πρώτη θέση καταλαμβάνει ο κλάδος παραγωγής άλλων ειδών διατροφής (158) για τον οποίο οι μισθοί είναι μεγαλύτεροι από τα ημερομίσθια και μάλιστα με διαφορά 80.000 με 100.000 εκατομμύρια ευρώ.

Το ίδιο (μισθοί > ημερομισθίων) ισχύει και για τους κλάδους της ποτοποιίας (159) και παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων (155) που κατέχουν την δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Για τους κλάδους επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών (153) και παραγωγής, επεξεργασίας,

Πίνακας 5.2: Συνέχεια. Σύνολο απασχολουμένων, μισθωτοί και ημερομίσθιοι σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-1995). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ).

Κωδικός κλάδου	1998			1999			2000			2001		
	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι
ΣΥΝΟΛΟ	235.740	106.806	124.705	228.118	107.147	116.427	233.608	111.072	118.947	233.340	113.132	117.188
15	50.976	25.099	25.157	49.883	24.969	24.300	50.430	25.092	24.737	51.394	25.314	25.568
151	4.539	1.626	2.848	4.782	1.827	2.913	4.936	1.986	2.912	5.526	2.398	3.109
152	832	137	681	960	174	781	1.213	258	953	1.184	245	934
153	8.341	2.394	5.863	7.592	2.266	5.256	8.575	2.725	5.777	8.671	2.722	5.895
154	1.792	1.201	583	1.740	1.162	571	1.526	1.089	425	1.452	1.011	441
155	7.545	4.311	3.156	7.687	4.378	3.239	7.246	4.132	3.040	7.446	4.198	3.208
156	2.066	1.017	995	2.237	1.066	1.116	2.271	1.068	1.145	2.341	1.113	1.203
157	1.268	797	449	1.059	645	395	1.065	666	386	1.099	675	420
158	16.146	7.264	8.521	15.518	7.057	8.154	15.220	6.786	8.152	14.934	6.224	8.378
159	8.447	6.352	2.061	8.309	6.394	1.876	8.378	6.382	1.947	8.741	6.728	1.980

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

Πίνακας 5.2: Συνέχεια, Σύνολο απασχολουμένων, μισθωτοί και ημερομίσθιοι σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-1995). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ).

Κωδικός κλάδου	2002			2003		
	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι	Σύνολο Απασχολουμένων	Μισθωτοί	Ημερομίσθιοι
ΣΥΝΟΛΟ	230.357	113.542	114.185	224.400	113.495	108.665
15	51.485	26.429	24.740	50.858	26.605	23.937
151	5.929	2.662	3.250	5.933	2.640	3.273
152	1.045	200	842	948	234	712
153	8.465	2.811	5.624	7.689	2.870	4.795
154	1.309	948	357	1.668	1.186	480
155	7.709	4.451	3.210	7.894	4.355	3.496
156	2.168	1.002	1.136	2.121	986	1.113
157	1.125	691	429	1.137	706	431
158	15.130	6.697	8.279	14.790	6.594	8.029
159	8.605	6.967	1.613	8.678	7.034	1.608

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006/

συντήρησης κρέατος και προϊόντων του (151) που βρίσκονται στην τέταρτη και πέμπτη θέση, το ποσό των ημερομισθίων είναι μεγαλύτερο κατά 5.000 με 10.000 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 1994 – 2000.

Αντίθετα, την περίοδο 2001 – 2003 και γι' αυτούς, οι μισθοί υπερεισχύουν των ημερομισθίων.

Στην έκτη, έβδομη και όγδοη θέση απαντώνται αντίστοιχα (με πολύ μικρές διαφοροποιήσεις) οι κλάδοι παραγωγής φυτικών ζωικών ελαίων και λίπων (154), παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων - αμύλων (156) και παραγωγής παρασκευασμάτων ζωοτροφών (157) για τους οποίους επίσης τα ημερομίσθια υπολείπονται των μισθών.

Τέλος, σταθερά στην ένατη και τελευταία θέση βρίσκεται ο κλάδος επεξεργασίας και συντήρησης βρώσιμων αλιευμάτων και των προϊόντων τους για τον οποίο εξίσου σταθερά τα ημερομίσθια είναι περισσότερα από τους μισθούς με τη διαφορά να κυμαίνεται από τις 3.000 έως και τις 10.000 εκατομμύρια ευρώ περίπου.

5.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι φανερό πως από τον κλάδο 15 των τροφίμων και ποτών, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, το σημαντικότερο ρόλο παίζουν οι κλάδοι 153, 158 και 159 που διαθέτουν το μεγαλύτερο αριθμό καταστημάτων καθώς και τους περισσότερους απασχολούμενους, μισθωτούς και ημερομίσθιους. Για τους ίδιους σχεδόν κλάδους, δαπανάτε και το μεγαλύτερο ποσό αμοιβών (διαχωρισμένο σε μισθούς και ημερομίσθια), συμπεριλαμβανομένου και του κλάδου 155 της παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων.

Κλείνοντας αξίζει να αναφερθεί ότι ο κλάδος με την μικρότερη συνεισφορά στην οικονομία σε σχέση με τον αριθμό των καταστημάτων, τον αριθμό των απασχολούμενων και των ποσών που διατίθενται για τις αμοιβές τους, είναι ο κλάδος 152 που ασχολείται με την επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων αλιευμάτων και άλλων προϊόντων τους.

Πίνακας 5.3: Σύνολο αμοιβών, μισθοί και ημερομίσθια σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-2003). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ).

Κωδικός κλάδου	1994			1995			1996			1997		
	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια
ΣΥΝΟΛΟ	2.541.020	1.430.211	1.110.808	2.780.736	1.588.248	1.192.488	2.947.500	1.725.176	1.222.323	3.069.248	1.858.588	1.210.660
15	508.773	317.863	190.909	552.195	351.282	200.913	588.721	378.766	209.955	634.816	418.975	215.841
151	39.119	17.266	21.853	40.296	18.191	22.106	40.685	18.334	22.351	45.649	20.365	25.285
152	6.738	1.363	5.375	6.350	1.183	5.168	5.851	1.222	4.630	6.159	1.689	4.470
153	63.854	28.093	35.761	69.848	30.563	39.285	72.541	32.200	40.341	71.648	33.909	37.738
154	28.215	23.511	4.703	30.019	25.330	4.688	32.511	26.511	6.000	35.953	30.541	5.413
155	75.464	49.238	26.225	83.830	55.792	28.038	90.588	61.981	28.606	97.192	67.398	29.794
156	23.032	12.385	10.647	25.750	14.130	11.620	27.533	15.182	12.351	27.213	15.365	11.849
157	12.416	8.173	4.242	13.487	9.004	4.483	14.418	9.335	5.083	14.414	10.006	4.408
158	144.575	81.636	62.939	158.058	90.200	67.859	171.049	99.077	71.972	188.280	111.454	76.826
159	115.356	96.195	19.160	124.557	106.889	17.668	133.545	114.925	18.620	148.308	128.249	20.059

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

Πίνακας 5.3: Συνέχεια.

Σύνολο αμοιβών, μισθοί και ημερομίσθια σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-2003). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ).

Κωδικός κλάδου	1998			1999			2000			2001		
	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια
ΣΥΝΟΛΟ	3.211.956	1.951.766	1.260.190	3.318.767	2.063.283	1.255.483	3.570.788	2.239.353	1.331.435	3.765.446	2.405.633	1.359.813
15	676.023	445.807	230.216	698.707	461.022	237.685	735.252	484.179	251.073	771.908	508.729	263.178
151	49.798	22.059	27.739	52.578	23.861	28.716	60.850	29.824	31.026	69.938	36.421	33.516
152	6.241	1.767	4.474	7.801	2.283	5.518	11.633	4.261	7.372	11.668	4.076	7.592
153	77.882	35.338	42.544	76.958	35.134	41.824	97.129	47.285	49.844	96.985	49.177	47.808
154	32.926	27.424	5.502	32.932	27.320	5.612	30.972	26.167	4.805	30.620	25.901	4.719
155	105.405	72.483	32.923	114.642	80.164	34.478	112.675	77.869	34.807	120.033	82.736	37.297
156	29.076	17.049	12.028	33.776	19.466	14.310	35.308	20.253	15.055	36.209	20.128	16.081
157	16.659	12.029	4.629	14.254	9.942	4.312	14.778	10.301	4.476	15.717	10.868	4.849
158	198.688	118.935	79.753	202.652	120.389	82.263	201.708	119.956	81.752	211.691	122.410	89.281
159	159.349	138.724	20.624	163.114	142.463	20.652	170.198	148.262	21.936	179.047	157.012	22.035

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

Πίνακας 5.3: Συνέχεια.

Σύνολο αμοιβών, μισθοί και ημερομίσθια σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-2003). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ).

Κωδικός κλάδου	2002			2003		
	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια	Σύνολο Αμοιβών	Μισθοί	Ημερομίσθια
ΣΥΝΟΛΟ	11.638.527	7.501.148	4.137.379	12.253.575	8.105.634	4.147.941
15	2.416.592	1.617.221	799.371	2.602.310	1.774.583	827.727
151	226.572	121.337	105.235	250.787	130.445	120.341
152	31.201	10.625	20.576	30.569	11.410	19.159
153	302.590	152.445	150.145	308.865	169.352	139.513
154	85.740	73.659	12.081	107.948	90.901	17.047
155	386.991	268.474	118.517	425.032	294.923	130.109
156	106.202	57.627	48.575	100.957	55.435	45.522
157	52.269	36.657	15.613	57.427	40.431	16.996
158	659.387	389.459	269.928	697.779	421.629	276.151
159	565.638	506.938	58.700	622.947	560.058	62.889

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), 1997-2006

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ.

Στο παρόν κεφάλαιο, θα γίνει η παρουσίαση 35 εταιρειών του κλάδου τροφίμων και ποτών που με βάση έρευνα της ICAP, διέγραψαν και διαγράφουν λαμπρή πορεία στον κλάδο. Επίσης, θα παρουσιασθούν -για την περίοδο 1998–2000- οι πέντε μεγαλύτερες βιομηχανίες και εμπορικές επιχειρήσεις¹².

6.1 ΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΕΞΑΝ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Σύμφωνα με μια ενδιαφέρουσα έκδοση τις ICAP που κυκλοφόρησε το καλοκαίρι του 2004, αρκετές επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών περιλαμβάνονται στις 330 εταιρείες που άντεξαν και αναπτύχθηκαν σημαντικά στη διάρκεια 40 ετών (1963-2002).

Όπως λοιπόν αναφέρεται στην έρευνα, στο διάστημα 1963-2002, υπήρχαν 330 εταιρείες νομικής μορφής Α.Ε., Ε.Π.Ε. και δημόσιες με έδρα τη χώρα μας οι οποίες είχαν δημοσιοποιήσει οικονομικά στοιχεία για το 1963 και εξακολουθούσαν να υπάρχουν ως το 2002. Από το συνολικό αριθμό των εταιρειών που βρίσκονται καταγεγραμμένες στον πρώτο οικονομικό οδηγό της ICAP (έκδοση 1964) και που αναφέρεται στη χρήση του 1963, οι συνολικά 330 εταιρείες που κατάφεραν να επιβιώσουν στη διάρκεια της τεσσαρακονταετίας, αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα πέμπτο (22%).

Είναι επίσης χαρακτηριστικό το γεγονός ότι το ενεργητικό τους κάλυπτε το 67,2% του συνολικού ενεργητικού όλων των εταιρειών που βρίσκονται καταγεγραμμένες στον ίδιο πρώτο οικονομικό οδηγό της ICAP ενώ κάλυπταν πάνω από τα 2/3 των συνολικών κεφαλαίων του 1963. Να αναφέρουμε ακόμη ότι οι εταιρείες αυτές όχι απλά επιβίωσαν αλλά πέτυχαν και εντυπωσιακή αύξηση των κεφαλαίων τους καθώς ο μέσος πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης του ενεργητικού τους ήταν 5,8% ετησίως. Αν ανάγουμε τα ποσά σε Ευρώ και σε σταθερές τιμές 2002, το ενεργητικό τους αυξήθηκε πάνω από 9 φορές και από 20 δις € το 1963, το 2002 διαμορφώθηκε στα 188,6 δις €.

¹² Η κατάταξη, γίνεται βάσει συνόλου του ενεργητικού τους όπως αυτό παρουσιάζεται αναλυτικά στο παράρτημα στο τέλος της εργασίας (σελίδες 66 – 70).

Με αλφαβητική σειρά, οι κυριότερες εταιρείες τροφίμων και ποτών που επιβίωσαν για 40 και πλέον χρόνια φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1: Οι 35 εταιρείες τροφίμων και ποτών που άντεξαν στο χρόνο

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ
ΑΒΕΖ	1860, Α.Ε. 1926
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ	1962
ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Β. & Ε.Ε.	1836, Α.Ε. 1926
ALLIED DOMECQ Α.Ε.Β.Ε.	1942
ΑΜΥΛΟΜΗΛΛΑΣ Α.Ε.	1926
ΑΝΑΤΟΛΗ 'ΑΒΕΑ' Α.Β.Ε.	1917
ΑΧΑΪΑ ΚΛΑΟΥΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	1862
ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΖΩΝΑΡΣ Α.Β.Ε.Ε.	1939
ΔΩΔΩΝΗ Α.Β.Γ.Η. Α.Ε.	1963
ΕΒΓΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	1934
ΕΛΑΙΣ Α.Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1920, Α.Ε. 1932
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	1960
ΕΨΑ Α.Ε.	1936
ΖΑΝΑΕ ΖΥΜΑΙ ΑΡΤΟΠΟΙΑΣ ΝΙΚΟΓΛΟΥ Α.Ε.	1930, Α.Ε. 1933
ΙΟΝ Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΚΑΟ & ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ	1930
ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗ Ν. ΑΦΟΙ Α.Ε.Β.Ε.	1935
ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΗΣ Α.Π. Α.Ε.	1863, Α.Ε. 1966
ΚΥΚΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΝΣΕΡΒΩΝ Α.Ε.	1915
ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ Κ. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	1912, Α.Ε. 1935
ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	1951
ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΙ Ι. ΑΦΟΙ Α.Ε.	1956, Α.Ε. 1962
ΜΠΑΡΛΑΣ ΧΡ. Α.Ε.	1961
ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΟΙ Α.Ε.	1914, Α.Ε. 1927
ΠΑΥΛΙΔΟΥ ΣΟΚΟΛΑΤΟΠΟΙΑ Α.Ε.	1936
ΡΛΙΑΣ Α.Β. & Ε.Ε.	1960
ΡΟΔΟΠΗ Α.Ε.	1963
SARA LEE COFFEE HELLAS Α.Ε.	1950
ΣΠΗΛΙΩΠΟΥΛΟΣ Β.Γ. Α.Β.Ε.Ε	1895, Α.Ε. 1958
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. Α.Ε.	1934
UNILEVER HELLAS Α.Ε.Β.Ε	1960
ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ Γ.Ν. Α.Ε.	1960
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ Δ.Ν. Α.Ε.	1926

ΠΗΓΗ: ICAP

6.2 ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Παρακάτω, θα γίνει η παρουσίαση των σημαντικότερων βιομηχανιών του κλάδου τροφίμων και ποτών, όπως αυτές προκύπτουν από το σύνολο του ενεργητικού τους με βάση τους αναλυτικούς πίνακες που βρίσκονται στο παράρτημα, στο τέλος της παρούσας εργασίας (σελίδες 66-70).

6.2.1 Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες του κλάδου βάσει συνόλου του ενεργητικού τους.

Ακολουθούν πίνακες για τα έτη 1998-2002 που περιλαμβάνουν τις βιομηχανίες τροφίμων και ποτών αντίστοιχα. Οι βιομηχανίες αυτές, για την κατηγορία των τροφίμων ασχολούνται ως επί το πλείστον με την επεξεργασία γάλακτος (ΦΑΓΕ, NESTLE, ΔΕΛΤΑ), με τη ζάχαρη (Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης) και τα έτοιμα snacks (Chipita). Στον κλάδο των ποτών, προηγούνται οι βιομηχανίες εμφιαλώσεως (Ελληνική και Coca Cola) και ζυθοποιίας (Αθηναϊκή, Βορείου Ελλάδος και Μύθος).

Και στις δύο κατηγορίες, είναι φανερό ότι οι βιομηχανίες που πρωταγωνιστούν είναι λίγες και διαφοροποιούνται ως προς τη θέση που κατέχουν στον πίνακα κατάταξης αφού χρόνο με το χρόνο παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στο σύνολο του ενεργητικού τους (πίνακες παραρτήματος, σελίδες 66-70).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2: Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες τροφίμων βάσει συνόλου του ενεργητικού τους για τα έτη 1998 - 2002

α/α	1998	1999	2000	2001	2002
1	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε..	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε..	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε..	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.
2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	CHIPITA INTERNATIONAL Α.Β. & Ε.Ε.	CHIPITA INTERNATIONAL.Β. & Ε.Ε.	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε..
3	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε..	CHIPITA INTERNATIONAL Α.Β. & Ε.Ε.	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	CHIPITA INTERNATIONAL Α.Β. & Ε.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2 (συνέχεια): Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες τροφίμων βάσει συνόλου του ενεργητικού τους για τα έτη 1998 – 2002

α/α	1998	1999	2000	2001	2002
4	CHIPITA INTERNATIONAL A.B. & E.E.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	ΘΡΑΚΗ Α.Ε.
5	NESTLE HELLAS Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΟΙ Α.Ε.	ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.

ΠΗΓΗ: ICAP

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3: Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες ποτών βάσει συνόλου του ενεργητικού τους για τα έτη 1998 - 2002

α/α	1998	1999	2000	2001	2002
1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.
2	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.
3	PEPSICO HBH Α.Β.Ε	PEPSICO HBH Α.Β.Ε	PEPSICO HBH Α.Β.Ε	ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.
4	ΜΕΤΑΞΑ Σ & Η & Α. Β.Ε.	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	PEPSICO HBH Α.Β.Ε	PEPSICO HBH Α.Β.Ε
5	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓ. Α.Ε.

ΠΗΓΗ:ICAP

6.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από το παρόν κεφάλαιο προκύπτει πως οι περισσότερες εταιρείες του εξεταζόμενου κλάδου, παραμένουν ίδιες στο πέρασμα των χρόνων και συμβάλλουν στα μέγιστα για την ανάπτυξη αυτού ως σημαντικότερου κλάδου της ελληνικής οικονομίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε με σκοπό να εξετασθεί ο κλάδος των τροφίμων και ποτών και κατ' επέκταση η συμβολή του στην ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας.

Για το λόγο αυτό και συνεπώς για την συστηματική καταγραφή δεδομένων και αναλύσεων, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η κωδικοποίηση των στοιχείων. Έτσι, αρχικά δίνονται πληροφορίες για το σύστημα ταξινόμησης κατά Nace και πως αυτό καταρτίστηκε, διαμορφώθηκε στο πέρασμα των χρόνων και έφτασε να εφαρμόζεται ευρέως απ' όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βάση των στοιχείων που αφορούν την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, κυρίαρχος είναι ο εξεταζόμενος κλάδος. Το ίδιο συμβαίνει και για το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και την ακαθάριστη αξία παραγωγής. Σε όλες τις περιπτώσεις, τα τρόφιμα και ποτά, διατηρούν την κυρίαρχη θέση και υπερτερούν των άλλων κλάδων ακολουθώντας σχεδόν σταθερά μια αυξανόμενη πορεία.

Όπως προέκυψε από το τρίτο κεφάλαιο και την εξέταση των τιμών του Δ.Β.Π., και αυτός ακολουθεί μια συνεχή ανοδική πορεία. Σε κάποια βασικά προϊόντα, είναι φανερό πως οι παραγόμενες ποσότητες αυξάνονται σε συνδυασμό με τις πωληθείσες ποσότητες και την αξία των πωλήσεων καθιστώντας έτσι τον κλάδο κυρίαρχο της ελληνικής βιομηχανίας και από αυτή την παράμετρο.

Εξετάζοντας κανείς τις εισαγωγές και εξαγωγές της Ελλάδος, διαπιστώνει πως ο κλάδος των τροφίμων και ποτών (ενίοτε συμπεριλαμβανομένου και του καπνού), βρίσκεται στις πρώτες θέσεις των δυο δραστηριοτήτων οι οποίες και είναι αλληλοεξαρτώμενες. Η χώρα, δεν διαθέτει την απαιτούμενη αυτάρκεια σε κάποια προϊόντα της κατηγορίας αυτής, οπότε αναγκαστικά για την κάλυψη των αναγκών της, προβαίνει σε εισαγωγές τους. Στον αντίποδα, σε κάποια άλλα προϊόντα, υπάρχει όχι απλά αυτάρκεια αλλά και πλεόνασμα ποσοτήτων, οπότε η χώρα οδηγείται σε εξαγωγές.

Όσον αφορά την απασχόληση εργαζομένων στον κλάδο τροφίμων και ποτών, γίνεται φανερό πως από το σύνολο των καταστημάτων, περίπου το ένα πέμπτο αντιστοιχεί στον εξεταζόμενο κλάδο με κυρίαρχους αυτούς της

επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών, της ποιοτικής και του κλάδου που περιλαμβάνει την παραγωγή άλλων ειδών διατροφής οι οποίοι και διαθέτουν την πλειοψηφία των καταστημάτων. Επίσης, σχετικά με τους εργαζομένους, πάλι στον κλάδο απασχολείται περίπου το ένα πέμπτο αυτών. Σε ότι έχει να κάνει με τη μισθοδοσία, βλέπουμε πως αριθμητικά, οι μισθωτοί και οι ημερομίσθιοι υπάλληλοι, κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα χωρίς όμως να ισχύει το ίδιο και στις πληρωμές αφού όπως προκύπτει από τα συνολικά ποσά που δαπανούνται για τη μισθοδοσία, αυτά των μισθών είναι πολύ μεγαλύτερα συγκριτικά με αυτά των ημερομισθίων.

Να αναφερθεί εδώ, πως και σε σχέση με τη μισθοδοσία και τα συνολικά ποσά που δαπανούνται -ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για μισθούς ή ημερομίσθια-, κυριαρχούν οι ίδιοι κλάδοι συμπεριλαμβανομένου και αυτού που αφορά την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων.

Ο κλάδος ωστόσο που «υστερεί» αφού διαθέτει τα λιγότερα καταστήματα, εργαζόμενους και κατ' επέκταση τα μικρότερα ποσά για αμοιβές αυτών, είναι αυτός της επεξεργασίας και συντήρησης βρώσιμων αλιευμάτων και άλλων προϊόντων τους.

Από το τελευταίο κεφάλαιο, φαίνεται πως οι «πρωταγωνίστριες» εταιρείες του χώρου, μένουν ίδιες στο πέρασμα των χρόνων και συμβάλλουν στην συνεχή ανάπτυξη του κλάδου και τη συνεισφορά του στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας.

Ποια είναι τελικά η συμβολή του κλάδου τροφίμων και ποτών στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας; Όπως προκύπτει από την εξέταση όλων των παραπάνω κεφαλαίων αλλά και από τη μελέτη των στοιχείων που προέκυψαν από την παρούσα εργασία, ο κλάδος των τροφίμων και ποτών, αποτελεί για την ελληνική οικονομία την κινητήριου δύναμή της, τον κλάδο που συμβάλει τα μέγιστα στον τομέα των εισαγωγών και εξαγωγών και που περιλαμβάνει το μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων (μισθωτών και ημερομισθίων) ενώ τέλος, είναι ο κλάδος που έχει να επιδείξει εταιρείες που άντεξαν στο πέρασμα του χρόνου και παραμένουν ακόμη και σήμερα ενεργές στην αγορά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνικός οικονομικός οδηγός (2000), *Η Ελλάδα σε αριθμούς*, τόμος 5^{ος}, ICAP.

Ελληνικός οικονομικός οδηγός (2001), *Η Ελλάδα σε αριθμούς*, τόμος 6^{ος}, ICAP.

Ελληνικός οικονομικός οδηγός (2002), *Η Ελλάδα σε αριθμούς*, τόμος 6^{ος}, ICAP.

Ελληνικός οικονομικός οδηγός (2003), *Η Ελλάδα σε αριθμούς*, τόμος 6^{ος}, ICAP.

Ελληνικός οικονομικός οδηγός (2004), *Η Ελλάδα σε αριθμούς*, τόμος 5^{ος}, ICAP.

ΕΣΥΕ, (2004), *Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής, 2004*, Ειδική ενημερωτική έκδοση, Αθήνα, Γ. Γ. ΕΣΥΕ.

ΕΣΥΕ, (2001), *Δείκτης Παραγωγής Ορυχείων Βιομηχανίας και Ηλεκτρισμού – Φωταερίου, 2001*, Ειδική ενημερωτική έκδοση, Αθήνα, Γ. Γ. ΕΣΥΕ.

ΕΣΥΕ, (2001), *Δείκτης Τιμών Καταναλωτή – Δείκτης Τιμών Χονδρικής – Δείκτης Αξίας Λιανικών Πωλήσεων, 2001*, Ειδική ενημερωτική έκδοση, Αθήνα Γ. Γ. ΕΣΥΕ.

ΕΣΥΕ, (2003), *Στατιστικές Βιομηχανικών Προϊόντων (παραγωγή και πωλήσεις), 2003*, Ειδική ενημερωτική έκδοση, Αθήνα, Γ. Γ. ΕΣΥΕ.

ΕΣΥΕ, (2004), *Στατιστικές Βιομηχανικών Προϊόντων (παραγωγή και πωλήσεις), 2004*, Ειδική ενημερωτική έκδοση, Αθήνα, Γ. Γ. ΕΣΥΕ.

ΕΣΥΕ, (2002), *Στατιστική Έρευνα Βιομηχανίας 1993*, Αθήνα, Γ. Γ. ΕΣΥΕ.

ΣΕΒΕ, (2005), *Γενικό Στατιστικό Δελτίο Εξαγωγών, 15/04/2005*, Θεσσαλονίκη.

Πετκανόπουλου, Τ., Νοέμβριος 2003, «Παραμένουν δυναμικός εξαγωγικός κλάδος τα τρόφιμα και ποτά», *Τρόφιμα και ποτά*, , τεύχος 272, σελ. 34 – 36.

Πετκανόπουλου, Τ., «Πρωταθλήτριες στις εξαγωγές οι επιχειρήσεις του κλάδου», *Τρόφιμα και ποτά*, Μάρτιος 2004, τεύχος 276, σελ. 50 – 52.

Πετκανόπουλου, Τ., «Οι 35 εταιρείες τροφίμων και ποτών που άντεξαν στο χρόνο», *Τρόφιμα και ποτά*, Ιούλιος – Αύγουστος 2004, τεύχος 280, σελ 24.

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, <http://www.statistics.gr> (Μάιος 2005).

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος,

http://www.statistics.gr/gr_tables/nws_deiktes_an (Μάρτιος 2006).

Κανονισμός ΕΟΚ αριθ. 3077/90 του Συμβουλίου της 9^{ης} Οκτωβρίου 1990,
Ε.Ε. αριθ L293 της 24.10.1990,σ.1.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.1: Ταξινόμηση τριψήφιων κλάδων της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών κατά NACE Αναθ.1.....	7
Πίνακας 1.2: Ταξινόμηση κλάδου βιομηχανίας τροφίμων, ποτών και καπνού βάσει της NACE Αναθ. 1.1	9
Πίνακας 2.1: Αποτελέσματα ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας για τα έτη 1995 – 2002 (σε εκατομμύρια Ευρώ)	12
Πίνακας 2.2: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν μεταποίησης – βιομηχανίας τροφίμων και ποτών για τα έτη 1995 – 2002 (σε εκατ. €.).....	12
Πίνακας 2.3: Συμμετοχή του συνόλου της μεταποίησης και της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (%).....	13
Πίνακας 2.4: Ακαθάριστη Αξία παραγωγής και προστιθέμενη αξία στους βιομηχανικούς κλάδους τροφίμων και ποτών (ποσά σε εκατ. €).	14
Πίνακας 3.1: Δείκτης παραγωγής βιομηχανίας (1995 = 100,0).....	17
Πίνακας 3.2: Παραγωγή, πώληση και αξία βιομηχανικών προϊόντων από μεταποιητικά καταστήματα με απασχόληση 10 άτομα και άνω.....	18
Πίνακας 3.3: Ποσοστά επί τοις εκατό των πωλήσεων της βιομηχανίας κατά κλάδο παραγωγής για τα έτη 1994 – 2003.....	21
Πίνακας 3.4: Ακαθάριστη αξία παραγωγής και προστιθέμενη αξία για βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από 10 άτομα (1997-2003), (Αξίες σε εκατομμύρια ευρώ).....	25
Πίνακας 4.1: Εξωτερικό εμπόριο κατά κατηγορίες της Αναθεωρημένης Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) για τα έτη 1994 - 2001.....	28
Πίνακας 4.2: Ελληνικές εισαγωγές τροφίμων-ποτών σε χιλ. Ευρώ.....	30
Πίνακας 4.3 : Εισαγωγές τροφίμων και ποτών (σε εκατομμύρια. €).....	31
Πίνακας 4.4: Συμμετοχή των κλάδων τροφίμων και ποτών στο σύνολο των εισαγωγών (%).....	31
Πίνακας 4.5: Εξωτερικό εμπόριο κατά κατηγορίες της Αναθεωρημένης Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) για τα έτη 1994 – 2001.....	35
Πίνακας 4. 6: Ελληνικές εξαγωγές τροφίμων-ποτών σε χιλ. Ευρώ.....	36
Πίνακας 4.7: Εξαγωγές τροφίμων και ποτών (σε εκατομμύρια. €.).....	37

Πίνακας 4.8: Συμμετοχή του κλάδου τροφίμων και ποτών στο σύνολο των εξαγωγών (επί τοις %)	37
Πίνακας 5.1: Αριθμός βιομηχανικών καταστημάτων του κλάδου τροφίμων και ποτών με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα για την περίοδο 1994–2003	41
Πίνακας 5.2: Σύνολο απασχολουμένων, μισθωτοί και ημερομίσθιοι σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-2003). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ)	41
Πίνακας 5.2: Συνέχεια. Σύνολο απασχολουμένων, μισθωτοί και ημερομίσθιοι σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-1995). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ)	43
Πίνακας 5.3: Σύνολο αμοιβών, μισθοί και ημερομίσθια σε βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από δέκα άτομα (1994-2003). (Αξίες σε εκατομμύρια Ευρώ)	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1: Οι 35 εταιρείες τροφίμων και ποτών που άντεξαν στο χρόνο	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2: Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες τροφίμων βάσει συνόλου του ενεργητικού τους για τα έτη 1998 – 2002	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3: Οι 5 μεγαλύτερες βιομηχανίες ποτών βάσει συνόλου του ενεργητικού τους για τα έτη 1998 – 2002	50

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡ.α': Σύνολο ενεργητικού των 5 μεγαλύτερων βιομηχανιών τροφίμων για τα έτη 1998 – 2002 σε .000 δρχ	68
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡ.β': Σύνολο ενεργητικού των 5 μεγαλύτερων βιομηχανιών ποτών για το έτος 1998 – 2002 σε .000 δρχ	70

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 3.1: Η πορεία του ΔΒΠ για τα έτη 1997 – 2003.....	17
Γράφημα 3.2: Κλαδική κατανομή των μέσων όρων των πωλήσεων της βιομηχανίας για τα έτη 1994-2003.....	23

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα π.1: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1994.....	60
Γράφημα π.2: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1995.....	61
Γράφημα π.3: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1996.....	61
Γράφημα π.4: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1997.....	62
Γράφημα π.5: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1998.....	62
Γράφημα π.6: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1999.....	63
Γράφημα π.7: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2000.....	63
Γράφημα π.8: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2001.....	64
Γράφημα π.9: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2002.....	64
Γράφημα π.10: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2003.....	65

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Δ.Β.Π. : Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

Ε.Σ.Υ.Ε.: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος

Τ.Τ.Δ.Ε.: Τυποποιημένη Ταξινόμηση Διεθνούς Εμπορίου

Σ.Ε.Β.Ε.: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Ο.Κ.: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

Ε.Β.Ε.Π.: Ετήσια Έρευνα Βιομηχανικής Παραγωγής

Ε.Β.Ε.: Ετήσια Έρευνα Βιομηχανίας

Ε.Σ.Ε.Ο.: Ετήσια Στατιστική Έρευνα Ορυχείων

Ε.Κ.Α.Χ.: Ειδικές Κοινοτικές Έρευνες στη βιομηχανία Σιδήρου και Χάλυβα

Ο.Π.Ε.: Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου

Α.Ε.: Ανώνυμη Εταιρεία

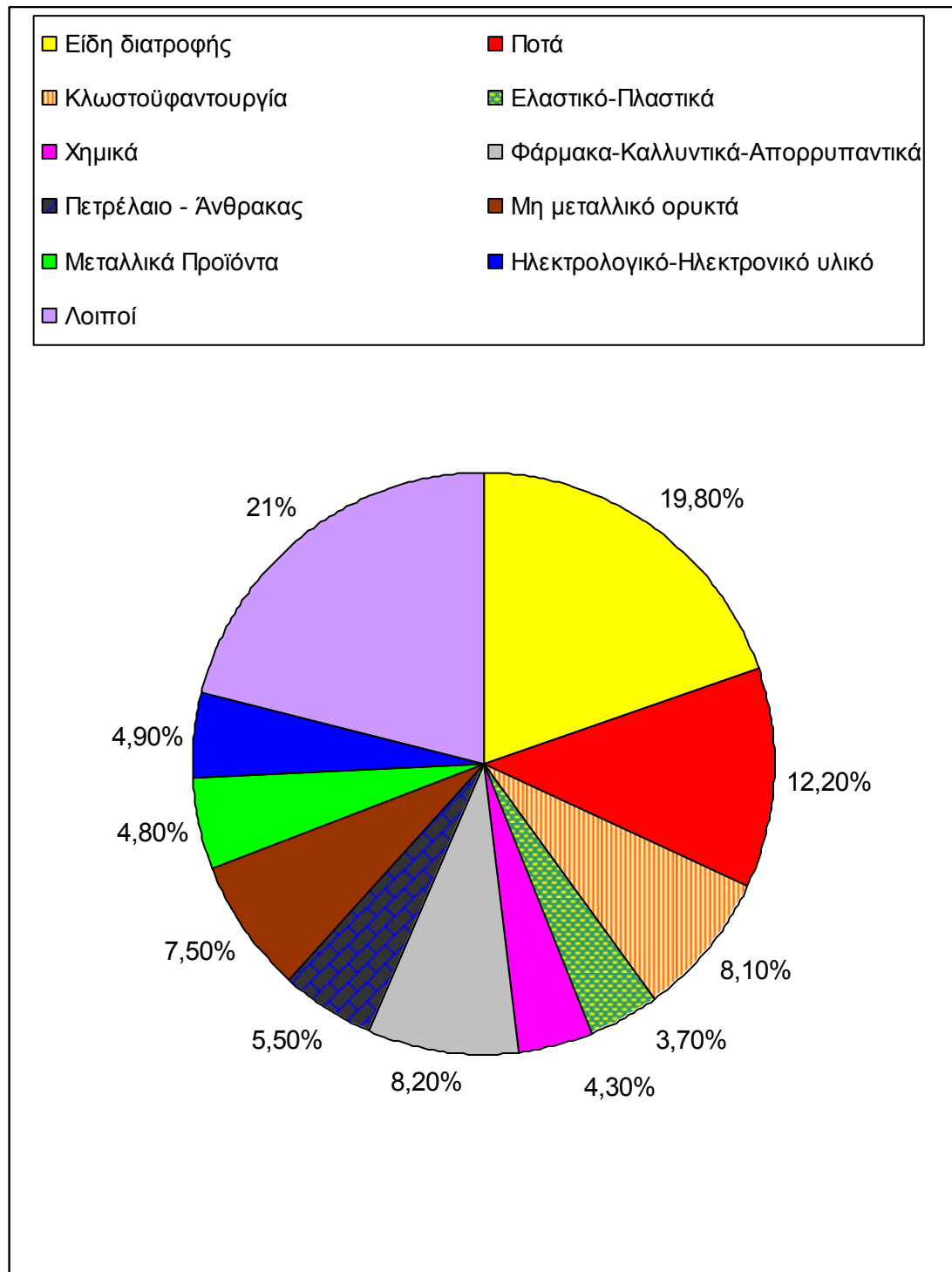
Ε.Π.Ε.: Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

N.A.C.E.: Nomenclatures des Activites economiques dans la Communautes
Europonne

Παράρτημα 3^{ου} κεφαλαίου

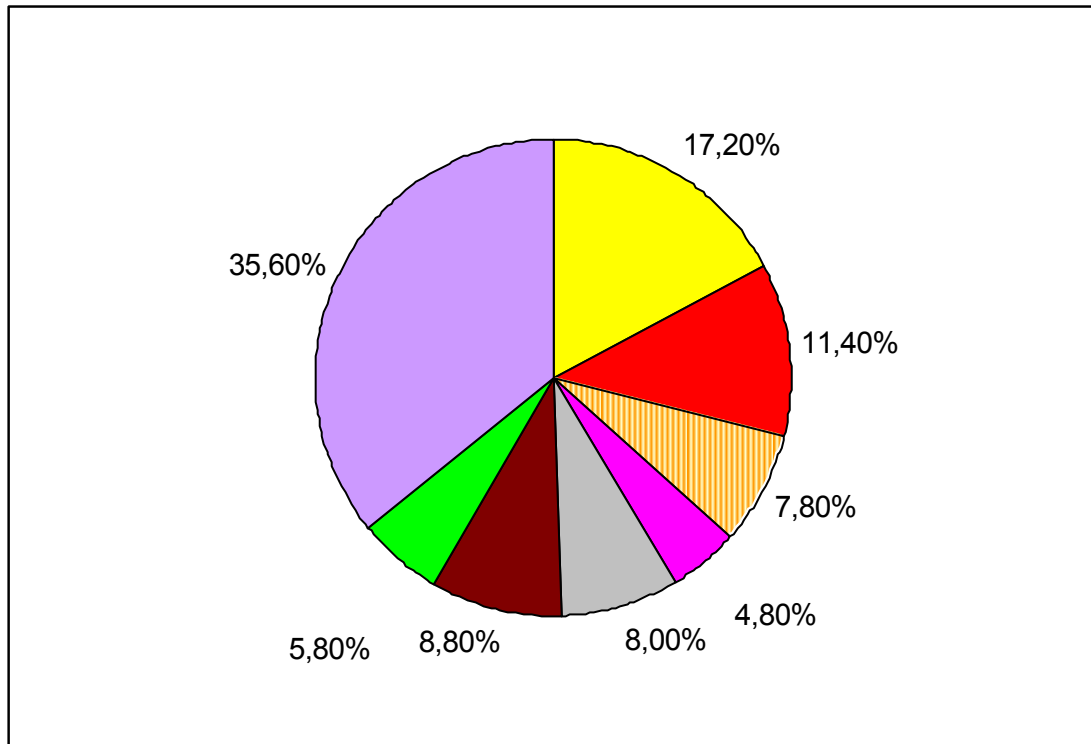
Στο σημείο αυτό, παρατίθενται τα γραφήματα με την κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για τα έτη 1994 – 2003 ανά εξεταζόμενη χρονιά.

Γράφημα π.1: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1994

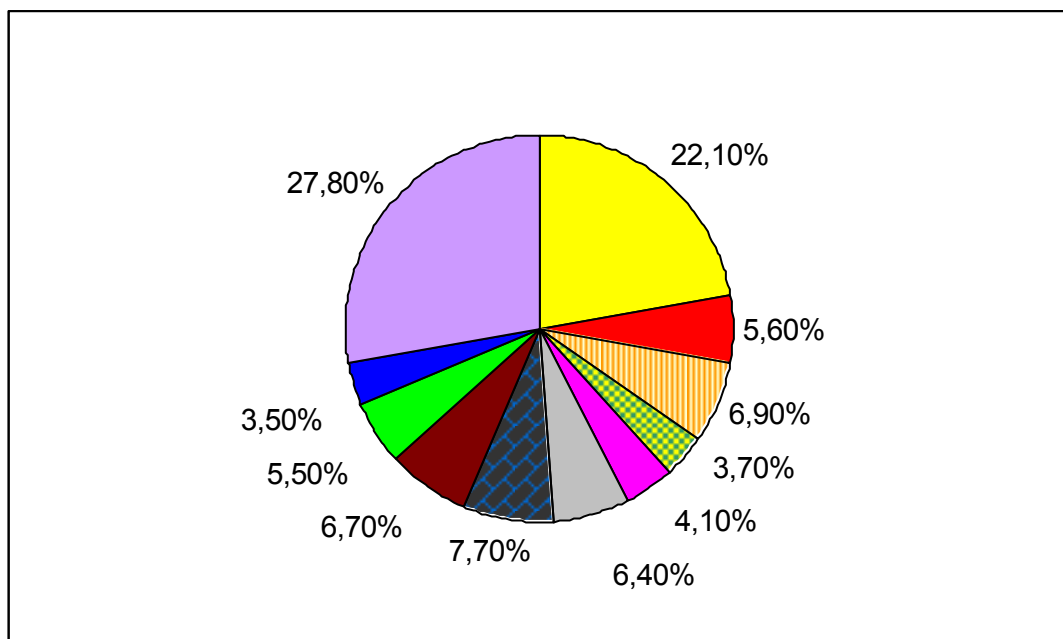
Πηγή: ICAP, 1996

Γράφημα π.2: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1995

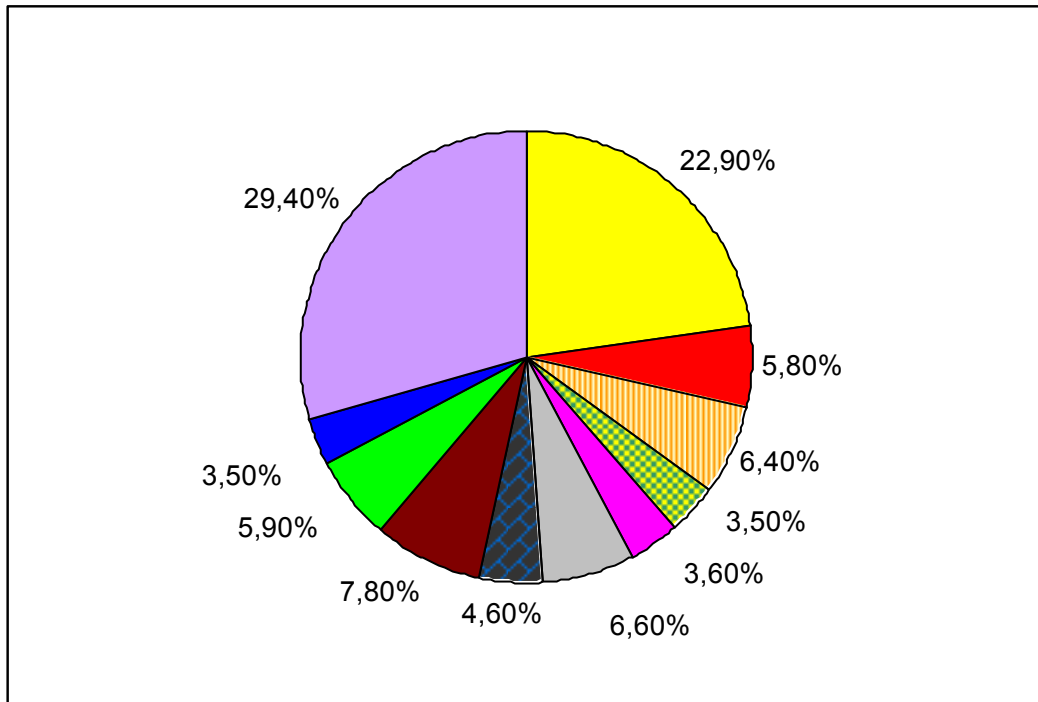
Πηγή: ICAP, 1997

Γράφημα π.3: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1996

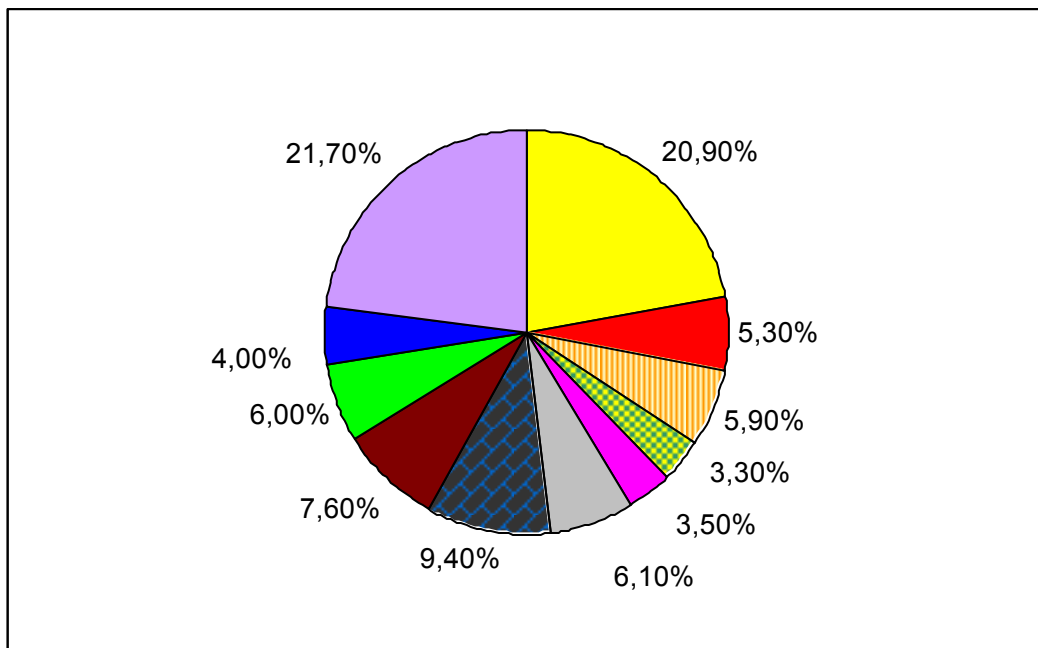
Πηγή: ICAP, 1998

Γράφημα π.4: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1997

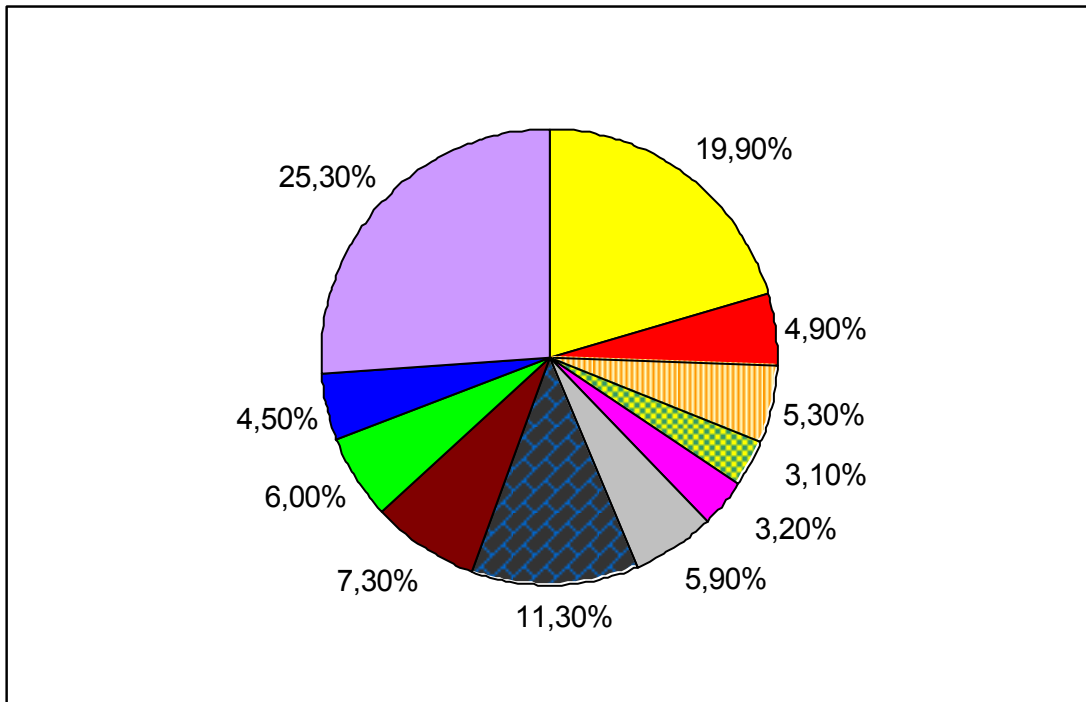
Πηγή: ICAP, 1999

Γράφημα π.5: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1998

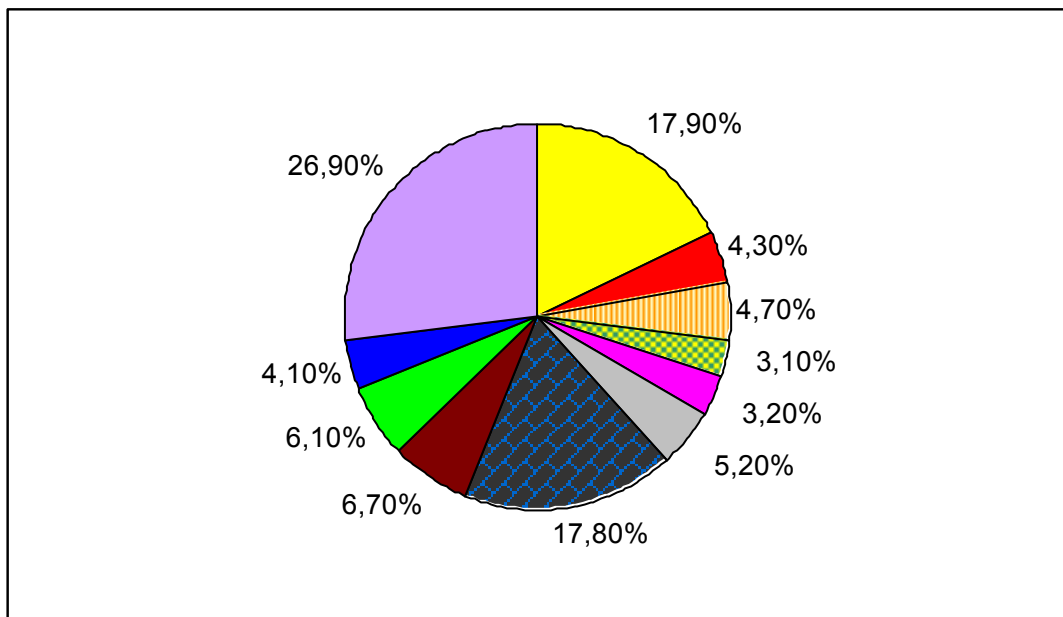
Πηγή: ICAP, 2000

Γράφημα π.6: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 1999

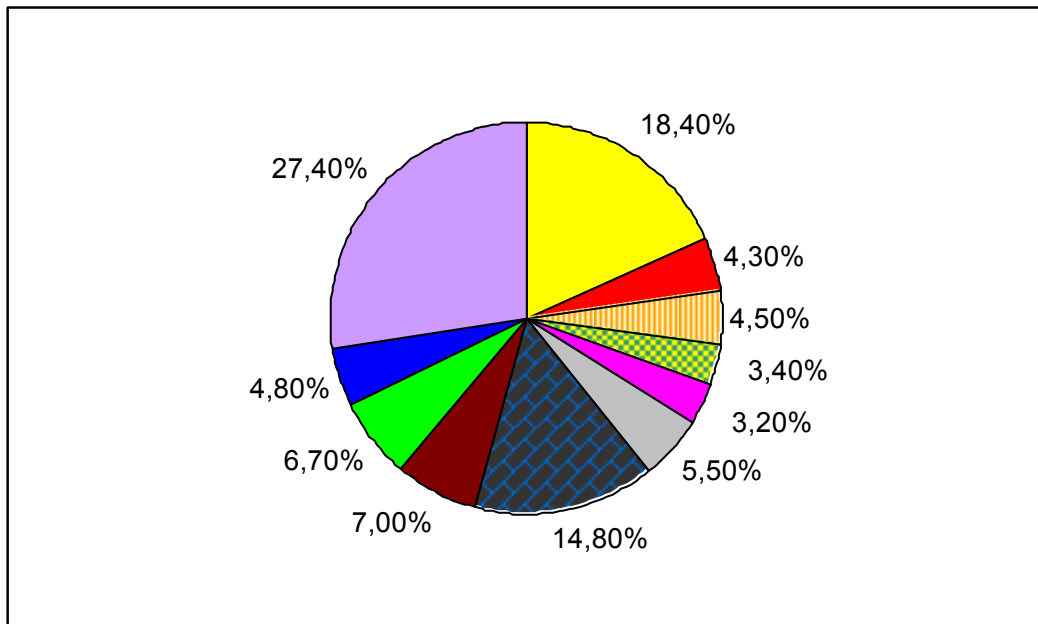
Πηγή: ICAP, 2001

Γράφημα π.7: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2000

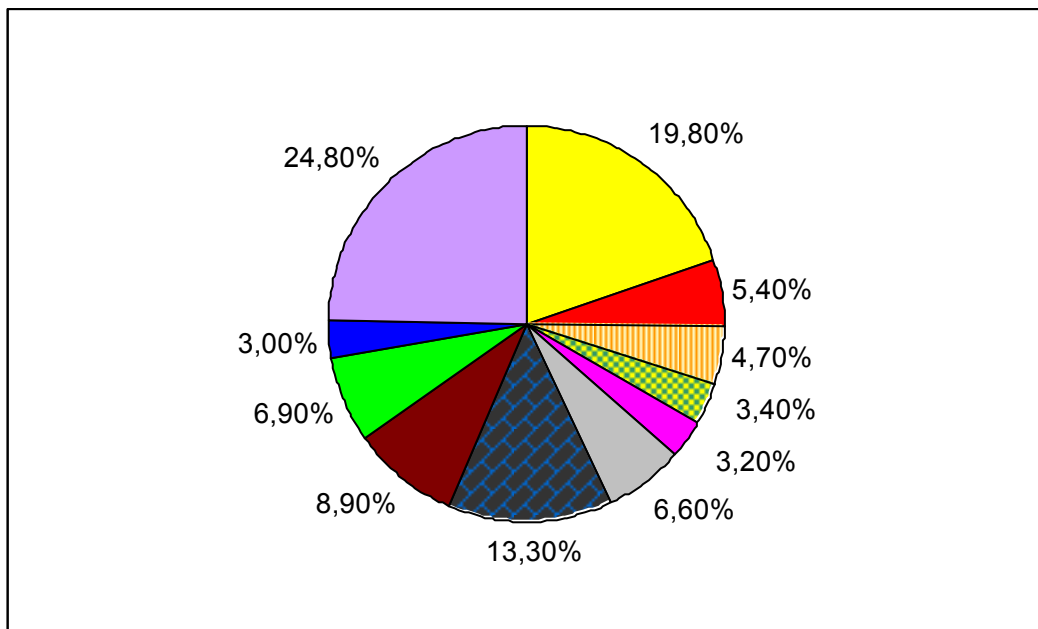
Πηγή: ICAP, 2002

Γράφημα π.8: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2001

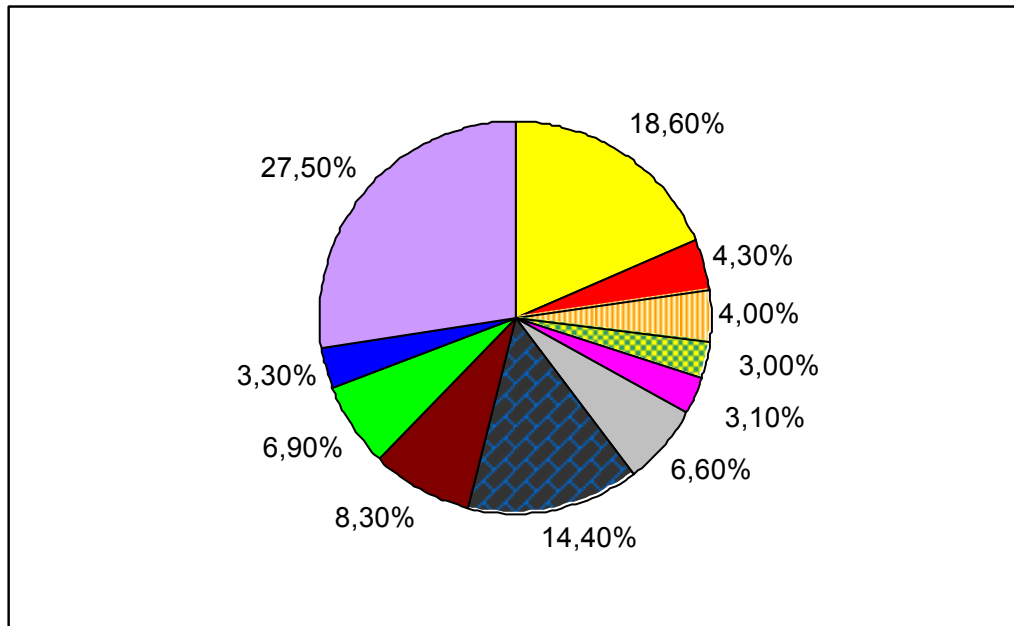
Πηγή: ICAP, 2003

Γράφημα π.9: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2002

Πηγή: ICAP, 2004

Γράφημα π.10: Κλαδική κατανομή των πωλήσεων της βιομηχανίας για το έτος 2003

Πηγή: ICAP, 2005

Παράρτημα 6^{ου} κεφαλαίου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡ.α': Σύνολο ενεργητικού των 5 μεγαλύτερων βιομηχανιών τροφίμων για τα έτη 1998 – 2002 σε .000 δρχ.

α/α	1998		1999		2000	
	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού
1	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	97.661.244	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	64.615.568	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	207.777.508
2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	67.915.855	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	56.512.022	ΧΙΡΙΤΑ INTERNATIONAL Α.Β. & Α.Ε.	181.206.776
3	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	61.852.611	ΧΙΡΙΤΑ INTERNATIONAL Α.Β. & Α.Ε.	53.251.896	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	168.566.749
4	ΧΙΡΙΤΑ INTERNATIONAL Α.Β. & Α.Ε.	40.262.770	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	46.458.506	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	133.969.135
5	NESTLE HELLAS Α.Ε.	37.291.413	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.	45.056.050	ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΟΙ Α.Ε.	133.961.960

ΠΗΓΗ: ICAP

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡ.α': Συνέχεια.**Σύνολο ενεργητικού των 5 μεγαλύτερων βιομηχανιών τροφίμων για τα έτη 1998 – 2002 σε .000 δρχ.**

α/α	2001		2002	
	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού
1	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	231.365.289	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	235.245.671
2	CHIPITA INTERNATIONAL Α.Β. & Α.Ε.	197.388.379	ΦΑΓΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	234.553.430
3	ΔΕΛΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.	183.459.893	CHIPITA INTERNATIONAL Α.Β. & Α.Ε.	203.953.001
4	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	177.538.533	ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	203.904.974
5	ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	163.960.421	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Ε.	189.079.352

ΠΗΓΗ: ICAP

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡ.β': Σύνολο ενεργητικού των 5 μεγαλύτερων βιομηχανιών ποτών για το έτος 1998 – 2002 σε .000 δρχ.

α/α	1998		1999		2000	
	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού
1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	402.981.049	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	411.380.687	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	3.494.194.488
2	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ Α.Ε.	92.604.554	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ Α.Ε.	81.185.386	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ Α.Ε.	240.505.590
3	PEPSICO ΗΒΗ Α.Β.Ε.	25.644.125	PEPSICO ΗΒΗ Α.Β.Ε.	26.342.694	PEPSICO ΗΒΗ Α.Β.Ε.	79.848.484
4	ΜΕΤΑΞΑ Σ & Η Α.Β.Ε.	23.915.395	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α.Ε.	14.884.378	ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΑ Α.Ε.	55.292.947
5	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α.Ε.	14.084.925	ΖΥΘΟΠΟΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	14.436.786	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α.Ε.	51.979.826

ΠΗΓΗ: ICAP

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡ.β': Συνέχεια.**Σύνολο ενεργητικού των 5 μεγαλύτερων βιομηχανιών ποτών για το έτος 1998 – 2002 σε .000 δρχ.**

α/α	2001		2002	
	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού	Εταιρεία	Σύνολο ενεργητικού
1	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	3.510.558.000	COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	3.524.479.887
2	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	250.587.481	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	341.734.214
3	ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	81.908.306	ΜΥΘΟΣ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.	86.875.513
4	PEPSICO ΗΒΗ Α.Β.Ε.	79.390.716	PEPSICO ΗΒΗ Α.Β.Ε.	81.853.940
5	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α.Ε.	57.613.649	ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α.Ε.	56.723.728

ΠΗΓΗ: ICAP